

Základní škola a Mateřská škola Řepiště, příspěvková
organizace, Mírová 56, 739 31

Školní vzdělávací program mateřské školy

„Ve zdraví je síla, poznáváme spolu svět“

**Pojďme spolu výš,
ať vidíme dál !**

Vydáno: 31.8. 2023

Revidováno:

Platnost dokumentu: 31.8. 2027

Vydala: Mgr. Martina Bastová, Bc. Markéta Lipová

Obsah:

1. Identifikační údaje o mateřské škole
2. Charakteristika mateřské školy
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu
4. Podmínky předškolního vzdělávání
5. Organizace vzdělávání
6. Vzdělávací obsah
7. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadané děti
8. Prevence sociálně - patologických jevů
9. Evaluace
10. Funkční gramotnost

Zpracoval: pedagogický kolektiv MŠ Řepiště, Bratří Musálků 249

1. Identifikační údaje mateřské školy

Adresa: Základní škola a Mateřská škola Řepiště, příspěvková organizace, Mírová 56,
739 31 Řepiště

Mateřská škola je umístěna na ulici Bratří Musálků 249

Zřizovatel školy: Obec Řepiště, Mírová 178, Řepiště

Ředitelka školy: Mgr. Martina Bastová

Vedoucí mateřské školy: Bc. Markéta Lipová

Telefon: 602 110 056

IČO ZŠ a MŠ: 75029278

E-mail: lipova@zsrepiste.cz

Školní vzdělávací program byl schválen na pedagogické radě 31. 8. 2023.

Je platný od 31. 8. 2023.

2. Charakteristika mateřské školy

Zařízení MŠ je od 1. 1. 2003 součástí Základní školy Řepiště.

Mateřská škola je umístěna v centru obce v klidném prostředí a obklopena novou ekologickou zahradou „Zelený ráj“ vybavenou novými herními i vzdělávacími prvky.

Je sestavena do několika stanovišť, které nesou svá specifická označení: **domorodá vesnice, ekologie, horniny, krajina, les, městečko, ovocný sad.**

Zahrada nám bude umožňovat vnímat přírodu všemi smysly:

- zaslechneme více hlasů ptáčků, když postavíme ptačí budky
- rostliny a bylinky se rozvoní v dobrém čaji
- sáhneme si na sametový list divizny, podržíme hlad'oučký kaštan
- uvidíme měnící se barvy ročních období
- pro mlsouny najdeme něco na záhonku, jahůdku, hrášek

V každé části zahrady jsou umístěny vzdělávací tabule k tématu. Pro jízdu na koloběžkách či odrážedlech nám budou sloužit cestičky. Součástí je i velký altán, který mohou děti využívat he hrám i výchovně vzdělávací činnosti. Svým postojem a příkladem se budeme snažit v dětech zasít semínko ekologického cítění tak, aby vše, co dělají a v budoucnu dělat budou, mělo smysl a aby svět a všichni v něm měli spokojenější a láskyplnější život. Aby si děti uvědomili, že vše co dělají, ovlivňuje život nejen jejich, ale také život všech okolo, ať lidí, zvířat nebo rostlin.

V současné době je trojtřídní mateřská škola s celodenním provozem, s kapacitou 84 dětí. V době od 27. 6. 2008 – 6. 2. 2009 proběhla v mateřské škole rekonstrukce.

V lednu 2014 byla uvedena do provozu nová třída, která byla postavena na školní zahradě dle nejmodernějších technologií.

Třídy i herny jsou vybaveny novým nábytkem, který odpovídá hygienickým i bezpečnostním předpisům. Prostory ve třídách jsou přiměřeně velké s omezením provádět rušnější pohybové aktivity. Třídy jsou barevně odlišené a přizpůsobené dětským potřebám a zájmům.

Každá třída má šatnu spojenou se třídou, čímž je každému dítěti usnadněn vstup mezi vrstevníky a učitelky tím získávají více příležitostí komunikovat s rodiči. Herna slouží také k odpočinku.

Ke všem třídám patří prostorné a barevně sladěné sociální zařízení.

Součástí školy je jídelna, která zajišťuje stravování žákům místní základní školy i cizím strávníkům.

Vzdělávací činnost zajišťuje šest kvalifikovaných pracovníků.

Provozní zaměstnance tvoří dvě uklízečky, čtyři kuchařky a vedoucí školní jídelny.

Členění pedagogických zaměstnanců dle věku:

Věk	ženy	muži
Do 20 let	0	0
21-30 let	0	0
31-40 let	0	0
41-50 let	2	0
51-60 let	3	0
61 a více	1	0
Celkem	6	0

Členění zaměstnanců dle vzdělání:

Dosažené vzdělání	ženy	muži
Základní	0	0
Vyučen	0	0
Střední odborné	0	0
Úplné střední	2	0
Vyšší odborné	0	0
Vysokoškolské	4	0
Celkem	6	0

Členění pedagogických pracovníků podle odborné kvalifikace:

Odborná kvalifikace	splňuje	nesplňuje
Učitelka MŠ	6	0
Asistent pedagoga	0	0

Mateřská škola doplňuje přirozenou výchovu v rodině, plně respektuje výchovné zaměření rodiny, její specifika a posiluje její výchovné působení.

Pedagogické pracovníce pečují o děti a chrání je před jakýmkoli tělesným či duševním násilím. Program péče o dítě vychází z demokratických principů, opírá se o pedagogické, psychologické a hygienické normy péče o dítě předškolního věku. Zabezpečuje zdravý fyzický, psychický a

sociální rozvoj dítěte a jeho spokojené prospívání v souladu s jeho přirozeností. Snažíme se, aby mezi pedagogy a rodiči panovala oboustranná důvěra a otevřenost. Věříme, že i spolupráce s jinými partnery bude stále více neformální, otevřenější a nesena hlubším zájmem o předškolní výchovu vůbec

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Při tvorbě školního vzdělávacího programu jsme vycházeli z modelového programu „**Kurikulum podpory zdraví v mateřských školách**“, přijali jsme určitá filosofická východiska a principy činností.

Zdraví není jen nepřítomnost nemoci.

Je to subjektivní pocit životní pohody, souladu a harmonie, který si uvědomujeme podle míry své zralosti.

Zdraví je podmínkou celkově hodnotného života jednotlivce, společnosti i světa. Týká se celého člověka a jeho prostředí. S péčí o zdraví je třeba začít od raného dětství.

Uvědomujeme si, že právě společenství mateřské školy je vhodným místem, kde to lze cílevědomě realizovat.

Naším Školním vzdělávacím programem nás bude provázet motto:

„Ve zdraví je síla, poznávejme spolu svět“

Jsme si vědomi, že naplňování tohoto výroku nebude snadné, ale přesto se budeme snažit:

- aby se děti již od mateřské školy naučily postojům, které spočívají v úctě ke zdraví a praktickým dovednostem chránícím zdraví,
- posilovat tělesnou zdatnost a obratnost,
- vštěpovat dětem důležitost péče o své zdraví (prevence drog, kouření),
- aby dítě, které odchází z naší mateřské školy, bylo optimálně rozvinuté na základě svých možností a zájmů, a to po stránce tělesné, psychické, sociální i duchovní, aby později jako dospělý člověk mohlo prožít plnohodnotný a smysluplný život a chovat se podle demokratických zásad soužití ve společnosti,
- vytvářet dobré podmínky pro spokojené a radostné dítě, které prožívá období krásného dětství,
- pěstovat kladný vztah k životnímu prostředí zařazováním aktivit, které pomáhají získat základní znalosti o přírodě a péči o ni.

Filozofií našeho školního vzdělávacího programu je

Spokojené dítě = Šťastné dítě = Zdravé dítě =zvídavé dítě

Při vlastní práci s dětmi budeme mít neustále na mysli tři ústřední rámcové vzdělávací cíle (obsažené v RVP PV):

1. Rozvíjet dítě a jeho schopnosti učení
2. Osvojovat si základy hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získat osobní samostatnost a schopnost projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Prakticky to znamená, že by se každá učitelka v každé situaci, v kterékoliv části dne, v průběhu jakékoliv činnosti měla ptát:

- Co se tím, co právě děláme, děti učí, jak se rozvíjí?
- S jakou morální či lidskou hodnotou se právě děti setkávají?

- Jaký mají děti prostor pro samostatnost, svobodu, sebevědomí, mají možnost ovlivnit chod věcí, které se právě dějí?

Pocit zdraví a pohody je relativní, protože každý jedinec jej dosahuje za rozdílných předpokladů a podmínek.

Ve stavu pohody prožíváme pocit souladu, harmonie, pozitivního naladění, bezpečí, pro děti je tento pocit velice důležitý.

Měli bychom se vyhýbat stresujícím okamžikům.

Děti v předškolním věku získávají odolnost vůči stresu tím, že mu připravujeme takové podmínky, aby své dětství a mládí proživalo v pohodě.

Mateřská škola doplňuje funkci rodiny, která je v současné době často neúplná nebo velmi zaměstnaná.

Při výchovném působení na dítě je předpokladem dobrá spolupráce rodiny a mateřské školy se vzájemným respektem.

Dlouhodobé záměry

- Poskytovat dětem ve vesnické mateřské škole dostatek kulturních i vzdělávacích akcí, sportovního vyžití, které přispějí k celkovému rozvoji jejich osobnosti.
- Podporovat individuální rozvoj dětí. V rámci skupiny jsou respektovat individuální potřeby a zvláštnosti dětí. Na každé dítě nahlížet jako na jedinečnou osobnost a podle toho k němu přistupovat. Napomáhat adaptaci nově přichozících dětí, pozorovat jejich osobní vlastnosti, rozvoj a pokrok za určitý časový úsek. Snažit se vyzdvihnout jeho silné stránky tak, aby mělo možnost být úspěšné, a tím poskytovat dítěti nezraňující zpětnou vazbu.
- Doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dětem prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení
- obohacovat denní program dětí a poskytovat odbornou péči.
- Zajišťovat stávající oblíbené aktivity a hledat nové způsoby zkvalitňování našich služeb.
- Snažit se, aby čas prožitý v MŠ byl pro děti radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života i vzdělání.
- Nenásilnou formou seznámit děti s reálným životem nejen s pomocí obrázků a vysvětlováním, ale hlavně praktickou činností a v nesoutěživém prostředí, ve kterém může každý v něčem vyniknout.
- Vytvářet prostředí pohody, tolerance a vzájemné důvěry.
- Podporovat pohybové aktivity a zdravý životní styl.
- V této přetechizované a médii ovládané době děti naučit se radovat z obyčejných dětských zážitků, a aby samy objevovaly a tvořily estetické prostředí a obohacovaly svůj život novými prožitky.
- Otevírat nadále naši mateřskou školu veřejnosti pořádáním společných akcí
- Podporovat funkční gramotnost dětí

4. Podmínky předškolního vzdělávání

Programem podpory zdraví se prolínají dva důležité, vzájemně se doplňující principy

1. **Respekt k přirozeným lidským potřebám jedince**
2. **Rozvíjení komunikace a spolupráce**

Obecná platnost obou principů je dána jejich významem pro zdraví a kvalitu života člověka v prostředí, v němž žije.

ad.1/ Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce považujeme za nejdůležitější **postoj**, který škola kultivuje jak u dětí, tak u učitelů a rodičů.

Nadále se budeme snažit co nejvíce respektovat individualitu každého dítěte a vytvářet podmínky k poskytování odpovídající péče.

Naše snažení bude směřovat k:

- respektování a uspokojování obecně lidských potřeb dítěte a jejich individuálních a vývojových podmíněných projevů
  - uspokojování přirozených potřeb dospělých osob, pedagogů a rodičů, které také mají své individuálně či jinak podmíněné projevy
  - respektování identity a zvyklostí rodiny
  - projevům emoční vřelosti všem dětem
  - přijímání každého dítěte takového, jaké je
  - používání modelu přirozených lidských potřeb podle Maslowa, který se hodí na každého člověka v každém věku, je univerzální
- a) fyziologické potřeby
  - b) potřeby bezpečí
  - c) potřeby sounáležitosti
  - d) potřeby uznání
  - e) potřeby seberealizace,

z něhož vyplývá, že všechny potřeby jsou stále všudypřítomné a pro pocit pohody a zdraví je nezbytné dbát, aby byly přítomny podmínky pro jejich komplexní uspokojování.

Nezapomeneme na kolečko potřeb pro každého
láska – svoboda – význam – zábava

láska – náležet někomu

svoboda – mít volbu

význam – být důležitý

zábava – prožívat radost

ad. 2) Rozvíjení komunikace a spolupráce

Princip rozvíjení komunikace a spolupráce je **proces** osvojování stěžejních dovedností, jejichž prostřednictvím škola dokáže uspokojovat potřeby jednotlivce v kontextu společnosti a světa a současně žáky efektivněji vzdělávat.

Princip rozvíjení komunikace a spolupráce má dvě funkce:

- a) je cílem výchovně vzdělávací práce,
- b) je prostředkem účinného, integrovaného poznávání světa a vytváření postojů a kompetencí.

Domníváme se, že rozvíjení komunikace – to je skvělá výživa, která přinese své ovoce, i když se zhodnotí až za dlouho.

Komunikace je podmínkou učení a spolupráce. Nadále se budeme snažit, aby probíhala ze strany pedagogů na profesionální úrovni, přispívala k atmosféře pohody, usnadňovala řešení problémů a překonávání překážek, byla prevencí konfliktů.

Zaměříme se na rozvoj kooperativních her, jejichž význam spočívá v pěstování dovednosti kooperativně jednat, rozpoznávat pocity, ve schopnosti řešit problémy, respektovat druhé

a pomáhat jim.

Více organizovat život v MŠ tak, aby poskytoval dětem dostatek možností prožívat sociální zkušenosti, vznášet připomínky, jednat aktivně, ne pouze přijímat úkoly učitelky.

Naše snažení bude směřovat mimo jiné k:

- vytváření podmínek pro komunikaci všech lidí
- rozvíjení řeči, dialogu, schopnosti porozumět, dorozumět se
- hledání a nalézání vztahů, vyrovnávání se s případným neúspěchem v navazování vztahů
- seznamování s výsledky lidského poznávání
- poznávání sebe samého, světa kolem nás
- vytváření partnerského vztahu mezi učitelkou a dítětem
- rozvíjení schopnosti naslouchat druhému
- organizování života v MŠ tak, aby poskytoval dětem dostatek možností sociální zkušenosti
- vytváření bezpečného prostředí, kde budou platit dohodnutá pravidla
- poskytování mluvního vzoru
- využívání metody komunitního kruhu
- přenechávání „mluvního prostoru“ dětem

Podmínky předškolního vzdělávání – zásady podpory zdraví v MŠ

1. Učitelka podporující zdraví

Mateřská škola podporující zdraví spoléhá na učitelku, která je hlavním a integrujícím činitelem MŠ. Děti ji často a v mnohém napodobují, a tím se také učí.

Jelikož učitelky jsou s dětmi v bezprostředním styku po celou dobu jejich pobytu ve škole, pomáhají vytvářet zdravý životní styl, který se neustále mění.

Budeme se snažit přijmout nový postoj k vlastní práci a roli učitelky ve třídě. Nebýt středem všeho dění, ani pouhým dozorem, ale být s dětmi mezi nimi a svými odbornými přístupy a metodami usnadňovat dětem dělat to, co dělat chtějí, být facilitátorem jejich učení.

Dlouhodobé záměry:

- citlivě působit na děti
- vytvářet estetické prostředí
- pozitivně působit na své okolí i rodiče
- má ujasněný svůj přístup ke zdraví a k životnímu stylu
- dodržovat dané sliby
- spoluvytvářet tradice a rituály
- šířit kolem sebe atmosféru pohody, veselí a dobré nálady
- všimnout si projevů emocionálních poruch chování dětí
- respektujeme osobní tempo dětí
- nadále udržovat nekonfliktní pracovní kolektiv se zájmem o další vzdělávání
- spolupracovat s vedením školy
- příjemné vystupování učitelky na veřejnosti
- více se sebevzdělávat a pracovat na sobě
- ujasnit si svůj přístup ke zdraví a k životnímu stylu
- vyhýbat se manipulaci s dětmi při řízené činnosti
- využívat tvořivost a improvizaci při práci

- zkvalitňovat a připravovat pestré, variabilní prostředí pro spontánní hru dětí
- používat prostředky pozitivní komunikace (povzbuzování, ocenění..)

2. Rozložení tříd

Kapacita mateřské školy je 84 dětí, děti jsou rozděleny do tří tříd. Do jednotlivých tříd jsou rozdělovány podle data narození, žádné není zvýhodňováno či znevýhodňováno. Ve třídě nejmladších dětí (Sluníčka) jsou děti 2 – 3 leté, ve druhé třídě (Motýlci) děti 4 – 5 leté, třetí třídu (Berišky) navštěvují 5 – 6 leté a děti s odkladem školní docházky.

Předškolní vzdělávání se ve všech třídách uskutečňuje formou vyvážených spontánních a řízených aktivit dle potřeb a možností konkrétní skupiny. Každodenně je zařazována didakticky cílená činnost (přímo či nepřímo řízená), v níž je zastoupeno spontánní i záměrné učení. To je založeno na aktivní účasti dětí, na využívání smyslového vnímání, prožitků a zkušeností dítěte, jako celistvé, integrované, kooperativní a situační učení hrou s maximálním využitím dětské fantazie a tvořivosti. Realizuje se ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, formou individuálních a skupinových činností doplněných činnostmi frontálními s dostatečným prostorem pro volnou hru, relaxaci a odpočinkové činnosti. Ve třídě Sluníčko jsou činnosti přizpůsobeny nejmenším dětem, odpovídají tomu hračky i přístup k nim. Velký důraz je kladen na bezpečnost dětí a jejich klidnou adaptaci.

3. Rytmický řád života a dne

Mateřská škola stanovuje a dodržuje taková rámcová pravidla uspořádání života a dne, která zabezpečuje rytmičtý řád a umožňuje učitelce uspokojovat individuální potřeby dětí, pružné rozhodování, vzájemnou informovanost a komunikaci s rodiči.

Významnou, pro zdraví mimořádně důležitou součástí uspořádání života v mateřské škole je uspořádání dne, které vychází z potřeby všech jednotlivců v závislosti na čase, denním, týdenním a ročním rytmu tak, aby co nejvíce vyhovoval jejich vývojovým a individuálním potřebám.

Dlouhodobé záměry:

- citlivé respektování biorytmu dětí
- dodržování správných intervalů mezi jídly (max. 3 hod.), pitný režim během celého dne
- pravidelný odpočinek a spánek dětí
- pravidelné zajišťování fyziologických potřeb (jídlo, pití, užívání WC)
- přizpůsobování se změnám (delší pobyt venku, roční období)
- umožňovat příchod do MŠ i odchod z MŠ podle potřeb dítěte a podmínek rodičů
- dodržování stanovených pravidel chodu MŠ
- zajišťování bezpečnosti dětí
- respektování individuálního pracovního tempa a možnost dokončit činnost
- omezovat řízené vzdělávací aktivity pro celou třídu
- více promýšlet a zajišťovat plynulé přechody mezi činnostmi
- dodržovat čas odchodu na pobyt venku
- snižovat počty dětí ve třídách, optimální počet by byl 24 dětí

Organizace dne – režimové požadavky (třída motýlek a sluníčko)

6,00 – 7,00

-scházení dětí ve třídě Sluníčko

7,00 – 8,30

-scházení dětí, ranní hry, rozvíjení podnětů nabídnutých učitelkou, ranní kruh, cvičení

8,30 – 9,00

- svačina

9,00 – 9,45

- cílená činnost (metodicky řízená činnost dle TVP)

9,45 – 11,15

- pobyt venku

11,30 – 12,00

- oběd

12,15 – 14,00

- klidový režim (odpočinek na lůžku, spánek, klidové činnosti u stolečků)

14,00 – 14,30

- svačina

14,30 – 17,00

- odpolední hry (individuální činnost, zájmová činnost)

Režim pro předškolní děti je zapracován do TVP třídy, školního řádu a odpovídá potřebám předškoláků.

4. Tělesná pohoda a volný pohyb

Mateřská škola ochraňuje a posiluje organismus dětí především tím, že mu nabízí dostatek volného pohybu, který je pro zdravý vývoj dětí nepostradatelný.

Pohybové aktivity podporují samostatnost a sebedůvěru dětí a rozvíjejí chápání sociálních vztahů a rolí ve sportovních a posléze i společenských činnostech. Rozvíjejí volní vlastnosti dítěte a připravují ho na překonávání překážek.

Ve třídách nemáme dostatek prostoru pro vykonávání rušnějších pohybových aktivit, ale přesto se budeme snažit, abychom neomezovali spontánní pohyb dětí, který je pro tento věk charakteristický a důležitý.

Dlouhodobé záměry:

- optimální denní režim
- dostatečná délka spánku a odpočinku
- zařazování tělovýchovných chviliek, relaxačních her, apod.
- rozvíjení koordinace hrubé i jemné motoriky
- cvičení rozlišovacích schopností všech smyslů
- vytváření a upevňování hygienických, kulturních a pracovních návyků
- rozvíjení sebeobslužných návyků
- vyloučení alergenů
- udržování vhodného mikroklimatu
- dostatečné větrání
- novou zahradu využívat k pohybu i vzdělávání
- dostatečná ochrana při pobytu venku (sezónní změny počasí, apod.)
- vybavovat třídy tělovýchovnými pomůckami
- zajišťovat nadále školu v přírodě, plavání, lyžování
- využívat více prostory nově otevřené tělocvičny

5. Zdravá výživa

Mateřská škola pečuje o zdravou výživu, která výrazně ovlivňuje tělesnou a duševní pohodu. Zdravá výživa zajišťuje růst a vývoj, obnovu tkání, psychickou a fyzickou výkonnost a obranyschopnost vůči vnějším i vnitřním vlivům.

I když styl výživy zakládá rodina, mateřská škola se významně podílí na vytváření stravovacích návyků, doplňuje objem a hodnotu přijímané stravy v rodině. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů.

Dlouhodobé záměry:

- citlivé působení na děti
- vaříme dle zásad zdravé výživy
- zajištěný pitný režim, každé dítě má svůj hrníček, skleničku
- estetická úprava jídla i prostředí
- vedení k samostatnosti
- volba velikosti porce
- klidné, kulturní, estetické prostředí
- dostatek času při jídle
- respektování individuálního tempa při jídle
- spolupráce s rodiči (zjišťujeme stravovací návyky rodiny)
- učitelka je příkladem v konzumaci jídel racionální výživy
- zdravě mlsáme
- komunikaci při jídle – šeptem
- pokračovat již v započatých návycích, častěji zavádět přípravu jednoduchých jídel dětmi
- častěji připravovat ochutnávky pro rodiče
- provádět osvětovou činnost na téma výživa, pitný režim, apod.
- zavádět nové prvky zdravé abecedy

6. Spontánní hra

Mateřská škola vytváří prostor, čas a prostředky pro spontánní hru vycházející z přirozených potřeb a zájmů dětí. Prostřednictvím hry se dítě aktivně vypořádává se světem, získává zkušenosti a dovednosti potřebné pro život. Přispívá k přerodu dítěte v dospělého člověka.

Hra je základní formou lidské aktivity. Pro dítě předškolního věku je potřebou a hlavní činností a v jeho rozvoji je nezastupitelná.

Dlouhodobé záměry

- dostatek prostoru pro hru
- volný přístup k hračkám
- vystavování dětských výtvorů
- vedení k úklidu hraček
- vhodné oblečení, které nebrání hře
- nezasahovat často do hry
- dostatek časového prostoru pro úklid hraček a her
- respektování práva dítěte na hru
- sledování dodržování dohodnutých pravidel

- doplňovat průběžně pomůcky k experimentování
- nakupovat hračky podle připraveného plánu pro podporu konkrétních her
- zajistit více místa pro samotu a intimitu

7. Podnětné věcné prostředí

Mateřská škola vytváří ve svých prostorách vstřícné, estetické, podnětné a hygienické prostředí. Kvalita věcného prostředí MŠ má významný vliv na pohodu všech, jichž se týká.

Dlouhodobé záměry:

- vytvářet estetické prostředí
- vzbuzovat zájem dětí
- formovat prostředí – výstava dětských prací
- výtvořiny dětí obměňovat v souladu s tématem
- udržovat správnou teplotu v místnosti, teplotu vody
- zajišťovat pravidelné větrání ve třídách
- respektovat pracovní nepořádek
- nepřijímat zjevně nemocné děti
- zabezpečit vhodné prostory pro ukládání lehátek a lůžkovin
- vnější i vnitřní prostředí udržovat v čistotě
- udržovat přiměřenou výzdobu, přizpůsobenou chápání dětí předškolního věku
- zajišťovat pravidelné revize zahradního a tělovýchovného nářadí
- v celém prostoru MŠ včetně zahrady je zakázáno kouření a nikde se skutečně nekouří
- častěji obměňovat výzdobu společných prostor.

8. Bezpečné sociální prostředí

Mateřská škola vytváří bezpečné sociální klima na základě vzájemné důvěry, úcty, empatie, solidarity a spolupráce mezi všemi lidmi v mateřské škole.

K důležitým výchovným a socializačním prvkům patří ocenění.

Dlouhodobé záměry:

- vytvářet prostředí důvěry, úcty, solidarity
- dělat s dětmi legraci
- jít dětem příkladem
- nepodceňovat děti
- neužívat fyzické tresty
- projevovat zájem o dítě, snažit se ho správně ocenit
- rozvíjet úctu k osobnostním hodnotám ostatních lidí bez ohledu na barvu pleti nebo zdravotní stav
- udržovat v MŠ klidnou a příznivou atmosféru
- vyvarovat se pochval, které vedou k závislosti
- neslibovat odměny za správné chování
- vysvětlovat práva dětí
- vést děti k dodržování dohodnutých pravidel

9. Participativní a týmové řízení

Mateřská škola praktikuje a rozvíjí styl řízení, který je založen na participaci a kooperaci všech zúčastněných.

Práva a povinnosti pedagogů:

- užívat metody efektivní komunikace, vyjadřovat svůj názor, zvažovat názory spolupracovníků
- znát a respektovat základní školní dokumenty
- realizovat myšlenky materiálů ŠVP, podílet se na jeho tvorbě, uskutečňovat ho v praxi
- provádět pedagogickou diagnostiku, zpracovávat portfolio dětí, poskytovat poradenskou činnost
- zodpovědně plnit své úkoly

Práva a povinnosti provozních zaměstnanců:

- vyjadřovat svůj názor, zvažovat názory spolupracovníků
- spolupracovat s učitelkami pro naplnění cílů ŠVP v mezích své pracovní činnosti
- dodržovat bezpečné prostředí na pracovišti
- znát a respektovat základní školní dokumenty
- pečlivě a kvalitně provádět svěřené úkoly
- seznamovat se s novými technologiemi, uplatňovat tyto poznatky ve své práci

Práva a povinnosti dětí:

- každé přijaté dítě k předškolnímu vzdělávání má povinnost dodržovat bezpečnostní pravidla, se kterými je seznámeno při nástupu do MŠ a průběžně na ně upozorňováno
- děti se podřizují v nezbytné míře omezení vyplývající z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád.

Dlouhodobé záměry:

- otevřeně komunikovat navzájem
- projevovat zájem o názory jiných
- vzájemně se respektovat
- pružně reagovat na změny
- udržovat dobré pracovní vztahy mezi všemi lidmi
- společně řešit zásadní problémy
- v mimořádných situacích nabízet své síly
- jednat tak, aby pedagogové byli vždy na profesionální úrovni v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí

Ředitelka ZŠ a MŠ a vedoucí MŠ by měly:

- vytvářet podmínky pro uspokojování profesních a individuálních potřeb každého zaměstnance
- respektovat každého zaměstnance
- vyhýbat se manipulaci s rodiči, se zaměstnanci
- aktivně naslouchat
- projevovat zájem o názory druhých
- změny předem konzultovat
- nepodléhat spěchu
- pravidelně se setkávat při práci
- přinášet podněty a nápady k rozvíjení programu školy

- vyhodnocovat naplňování stanovených cílů
- zdokonalovat své znalosti, vzdělávat se
- nadále pořádat společné akce a výlety

10. Partnerské vztahy s rodiči

Mateřská škola rozvíjí společenství MŠ a rodiny jako nejsilnější záruku účinnosti projektu podpory zdraví. Společenství vzniká prolínáním vlivů z rodiny do MŠ a opačně na základě vzájemné tolerance, partnerství a otevřenosti.

Zákonní zástupci jsou začátkem školního roku zváni na společnou informativní schůzku, kde se seznámí s organizací školního roku, s náklady na předškolní vzdělávání, s nabídkou doplňkových činností, akcí či aktivit připravovaných pro děti v dopoledním výukovém bloku. Komunikace s rodiči by měla být vždy vedena v klidné atmosféře. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených záležitostech.

Dlouhodobé záměry:

- pořádat společné akce s rodiči
- každodenně se setkávat a vést rozhovory s rodiči, informovat je, umožnit nahlédnout kdykoliv do provozu školy
- respektovat styl života dítěte v rodině, nenásilně působit na dítě
- pravidelně informovat o činnosti školy
- upozorňovat rodiče na problémy se školní zralostí a zprostředkovávat odborné vyšetření
- zjištěné problémy dítěte konzultovat s rodiči
- chránit soukromí rodiny a zachovávat diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech, jednat s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi
- nabízet odborné přednášky, zapůjčovat odbornou literaturu
- více vtáhnout rodiče do společných akcí
- oslovit rodiče v oblasti sponzorství MŠ
- některým rodičům vysvětlit důležitost dodržování Řádu školy i povinnosti dětí a rodičů.

11. Spolupráce ZŠ a MŠ

Mateřská škola usiluje o součinnost se základní školou, aby tím pomohla vytvářet podmínky pro nestresující, plynulý přechod dětí z MŠ do 1. ročníku ZŠ. Snaží se děti na jejím startu povzbuzovat k sebedůvěře ve své síly a k nové roli.

Dlouhodobé záměry:

- navštěvovat děti v ZŠ
- pořádat společné akce (karnevaly, radovánky, rozloučení s budoucími školáky)
- vzájemně konzultovat s učitelkami ZŠ
- případnou nezralost dítěte do ZŠ projednávat v časovém předstihu
- před zápisem do ZŠ s dětmi navštěvovat 1. třídu

12. Začlenění MŠ do života obce

Mateřská škola je součástí obce, a tím se stává významnou složkou její stability. Svými aktivitami se podílí na životě a rozvoji obce a kvalitou vztahů uvnitř školy i vztahů s rodiči ovlivňuje celkové klima obce.

Dlouhodobé záměry:

- respektovat obec jako zřizovatele
- účastnit se kulturních a společenských akcí v obci
- spolupracovat s místními složkami (hasiči, myslivecké sdružení)
- spolupracovat s místní knihovnou, ZŠ, ZUŠ
- vést fotodokumentaci života školy
- přiblížit dětem významné místa v obci
- seznámit děti s místními pověstmi
- kontaktovat sponzory
- zvát do MŠ zajímavé obyvatele obce
- být příkladem otevřené a vstřícné komunikace, vzájemné úcty a respektu
- přinášet kvalitnější spolupráci školy, rodičů, organizací a místního společenství
- vytvářet lepší podmínky pro podporu zdraví v širší komunitě
- zvyšovat svou prestiž a tím i prestiž obce

5. Organizace vzdělávání

Kapacita mateřské školy je 84 dětí.

Provoz mateřské školy je od 6.00 do 17.00 hodin. Od 6.00 do 7.00 se děti scházejí ve třídě Sluníčko, od 16.00 do 17.00 se v této třídě rozcházejí.

Při přijímání dětí do mateřské školy postupujeme podle kritérií pro přijetí dětí do MŠ.

Charakteristika tříd

Každá třída mateřské školy má svá specifika.

Třidu Sluníčko navštěvují nejmenší děti.

Ve třídě „Sluníčko“ je kladen velký důraz na:

- adaptaci nových dětí
- zvládnutí sebeobsluhy při hygieně, stolování, oblékání
- zvládnutí odloučení od rodičů
- přizpůsobení se základním požadavkům v MŠ – respekt z dospělého
- získávání základních dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- osvojování si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj vzájemné komunikace mezi dětmi
- začlenění dítěte do třídy a zařazení mezi vrstevníky, respektovat věkové a rozdílné vlastnosti dětí
- rozvíjení dětských přátelství
- rozvíjení základů grafomotoriky
- seznamování s pravidly soužití v kolektivu
- vštěpování základních společenských pravidel
- seznamovat děti s péčí o osobní hygienu
- seznamovat děti se základními zásadami zdravého životního stylu

Ve třídě „Motýlek“ výchovně vzdělávací činnost směřuje k tomu, aby děti:

- upevňovaly a rozvíjely již získané vědomosti
- měly základní poznatky o svém těle a jeho hlavních funkcích

- získaly představu o zdravé výživě
- dbaly na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chovaly se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí
- měly dostatek touhy poznávání a zvědavosti
- získaly elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody
- neměly obavu ze změny, přijímaly ji jako běžnou součást života
- měly vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny
- uměly v běžných situacích předvídat následky a přijímat důsledky svých činů
- získaly dostatek komunikačních dovedností, ovládaly dovednosti předcházející čtení a psaní, dovedly využít informativní a komunikační prostředky
- uměly spolupracovat ve dvojici, ve skupině
- uměly dodržovat pravidla společného soužití, rozuměly jejich smyslu a chápaly potřebu je zachovávat
- upevňovaly vztah k přírodě, cítily k ní odpovědnost, úmyslně ji nepoškozovaly
- přijaly vědomosti o právech svých i druhých a respektovaly je.

Ve třídě „Beruška“ jsou nejstarší děti, které se připravují na vstup do základní školy.

Hlavní prioritou vzdělávání je:

- příprava dětí pro vstup do ZŠ v oblasti percepční, školní, citové a sociální zralosti, rozvoj grafomotoriky
- fyzický rozvoj a pohybová koordinace
- upevňování dovedností v sebeobsluze
- rozvoj jemné motoriky, koordinace ruky a oka
- podpora rozvoje zdravých životních návyků
- upevňování správné výslovnosti, gramatické správnosti řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání
- rozvoj sebeovládání a přizpůsobivosti
- rozvoj poznávacích schopností – fantazie, vynalézavosti, tvořivosti, základní matematické, početní, číselné pojmy a operace, časoprostorové orientace
- upevňovat schopnost komunikace s dospělými i svými vrstevníky
- rozvoj sociability
- upevňování společenských pravidel a návyků
- upevňovat vztah k umění a kultuře
- rozvíjet sociální informovanost
- upevňovat vztah k přírodě a k životnímu prostředí
- vést děti k rozvoji adaptability ke změnám

Naše mateřská škola je zapojena do projektu „Celé Česko čte dětem“ V rámci tohoto projektu se zaměřujeme na podporu čtenářské gramotnosti dětí a mládeže, ale také na propagaci hodnotné literatury a budování pevných vazeb v rodině prostřednictvím společného čtení. Naše aktivity jsou určeny nejen dětem, zapojujeme všechny generace. Snažíme se o získání spolupráce s osobnostmi naší vesnice.

Všichni si přejeme, aby z našich dětí vyrostli moudří, dobří a šťastní lidé. Jak toho můžeme dosáhnout? Čtème dětem!

6. Vzdělávací obsah

Zdraví je celoživotně ověřovanou hodnotou, která má význam pro každého. Děti chceme naučit pojmát zdraví jako hodnotu, která umožňuje člověku vést plnohodnotný život a chceme je k tomu vybavit potřebnými kompetencemi. To je vize, k níž by vzdělávání v kterémkoli věku mělo směřovat.

Vzdělávací obsah je rozpracován do 10 integrovaných bloků, které vymezují charakteristiku hlavního smyslu, příležitostí, se kterými se děti setkávají, ty jsou dále rozpracovány do tematických částí, jejíž názvy nejsou dané. Tyto jednotlivé IB jsou společné pro celou MŠ. Časový prostor, výběr cílů, rozsah a náročnost plánovaných činností přizpůsobují věkovým a vývojovým možnostem předškolních dětí.

Integrované bloky

1. Vítej školo !

Charakteristika bloku

- Seznamování dětí s prostředím mateřské školy
- Vytváření podmínek pro adaptaci dětí MŠ
- Podporování dětských přátelství
- Podporování sociální vyspělosti dětí, které přecházejí z jedné třídy do druhé
- Rozvíjení praktických dovedností v oblasti osobní hygieny a sebeobsluhy
- Vedení dětí k tomu, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- Vytváření pravidel vzájemného soužití i třídních pravidel

2. Podzim malíř i čaroděj

Charakteristika bloku

- Vnímání krás podzimu, těšit se z darů, které nám přináší
- Vytváření vztahů k místu, kde dítě žije
- Osvojování si poznatků o přírodě
- Rozvíjet dovednosti k ochraně přírody
- Vedení dětí k dodržování pravidel soužití
- Rozvoj základních společenských postojů a návyků
- Cílevědomé vytváření pocitů pohody
- Rozvíjení zvědavosti, zájmu o poznání a umění pracovat s informacemi
- Posilování fyzické zdatnosti prostřednictvím her v přírodě a delších vycházek
- Setkávání s rodiči

3. Moje tělo a zdraví

Charakteristika bloku

- Osvojování si zdravých životních návyků
- Vedení dětí k péči o své zdraví
- Cílevědomě vytváření pocitů pohody, prožívat slavnosti
- Seznamování se zdravou výživou, novými potravinami
- Zaujímaní pozitivního vztahu k pohybu
- Seznámit děti s pojmy zdraví, zdravá výživa, energie, pohybová aktivita, pitný režim, potravinová pyramida
- Prohlubovat rituály kultury stolování

4. **Vánoční kouzlo**

Charakteristika bloku

- Rozvíjení pozitivních citů dítěte
- Rozvíjení kulturně estetických dovedností
- Vytváření vztahu k tradicím a hodnotám společnosti
- Spoluvytváření prostředí pohody ve třídě, chystání překvapení
- Podporovat představivost a fantazii dětí
- Učit se různým novým dovednostem pracovním, výtvarným, hudebně rytmickým, lokomočním, sociálním.
- Učit se úctě k mamince, rodičům, lidem i věcem, přírodě.

5. **Zima kraluje**

Charakteristika bloku

- Prohlubování poznatků o počasí
- Získávání pozitivního vztahu ke škole a učení
- Zažívat radosti ze společně sdíleného, zvládnutého a poznaného
- Rozvíjení řečových a jazykových dovedností
- Prožívání a upevňování vztahu k přírodě
- Učit se spolupracovat s ostatními, aktivně uplatnit svůj názor a nápad.
- Pozorovat změny v přírodě a seznamovat děti se znaky zimy

6. **Sporty, ty má každý rád**

Charakteristika bloku

- Zvyšování tělesné zdatnosti
- Vysvětlování souvislostí mezi příčinou a následkem při ochraně zdraví
- Učit se o bezpečnosti při pohybu na sněhu, ledu
- Poznávání názvů částí těla, smyslových orgánů, vnitřní orgánů a jejich funkce
- Uspokojování osobní potřeby pohybu
- Vytvářet povědomí o koloběhu v přírodě a střídání ročních období

7. **Jaro se vzbudilo**

Charakteristika bloku

- Vytváření pocitu sounáležitosti s přírodou
- Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- Osvojení vědomostí potřebných k péči o okolí
- Vnímání změn počasí
- Prožívání svátků jara – Velikonoc
- Nabízení nových vědomostí o domácích zvířatech, mláďátkách i domácích mazlíčcích
- Přibližování pravidel bezpečného chování v dopravním provozu
- Mít úctu k životu ve všech jeho formách
- Rozvíjet kooperativní dovednosti
- Podporovat komunikativní dovednosti a kultivovaný projev

8. **Letí, letí novina, že prý květen začíná**

Charakteristika bloku

- a. Vytváření povědomí o mezilidských vztazích a morálních hodnotách (rodina)
- b. Spoluvytváření prostředí pohody ve třídě (chystat překvapení, vystoupení pro maminky)
- c. Pozorování kvetoucí přírody

- d. Podporování komunikačních dovedností
- e. Rozvíjet kultivovaný projev
- f. Radování se z pobytu venku, vycházek do přírody
- g. Zvládat samostatně běžné denní úkony
- h. Učit se chápat slovní vtip a humor

Rozvíjet pohybové schopnosti

- i. Zdokonalovat jemnou a hrubou motoriku
- j. Zvládnout odloučení od rodičů (škola v přírodě)
- k. Rozvíjet smyslové vnímání

9. Vítej léto, hurá na prázdniny

Charakteristika bloku

- l. Rozvíjení dětské pozornosti, paměti, představivosti a fantazie
- m. Podporování sebedůvěry
- n. Rozvíjet mravní a estetické vnímání
- o. Vnímání odlišnosti jako přirozeného jevu
- p. Oslavování Dne dětí
- q. Vědět o tradicích a zvycích a slavnostech
- r. Příprava zahradní slavnosti
- s. Vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur
- t. Opakování a prohlubování získaných vědomostí a dovedností

Tematické uspořádání

Při uspořádání vzdělávacího obsahu jsme si stanovili, že budeme vycházet z **ročních období**.

Jarní probuzení

Sledujeme probouzení přírody. Pozorujeme slunce, zvířata, trávu, keře, stromy, květiny, vítáme ptáky, kteří se vrátili z teplých krajín, děláme experimenty s rostlinkami. Vítáme na svět mláďátka, učíme se nové věci z jejich života. Radujeme se ze svátků jara, ctíme tradice naší země a radujeme se společně. Učíme se nové hry, písničky a básničky. Seznamujeme se s výsledky lidské práce, chystáme se na svátek maminek. Objevujeme nové hry v přírodě, chováme se k přírodě ohleduplně. Učíme se chovat na silnici, chránit své zdraví a osobu.

Letní zrání

Společně vítáme léto. Radujeme se z tepla a barev, které nám přináší. Chystáme se a radujeme se z našeho svátku - Dne dětí. Sledujeme změny v přírodě, poznáváme nové stromy, zvířata s rostliny. Učíme se úctě a citlivosti k přírodě. Sklízíme první ovoce a zeleninu, učíme se jak se správně stravovat a oblékat. Učíme se rozlišovat živou a neživou přírodu.

Objevujeme spolu záhady v přírodě. Na výletech za poznáním objevujeme nové věci ze života dospělých a historie naší země. Loučíme se školáčky, těšíme se na školu v přírodě.

Poznáváme nové hry, zajímáme se dění ve světě, těšíme se na prázdniny.

Podzimní sklizeň

Učíme se ochraňovat svou osobu i zdraví, adaptovat se na nové prostředí i kamarády., utváříme si představy o společenských normách.

Budeme si spolu s dětmi užívat krásy podzimu, žasnout nad jeho barvami, těšit se z ovoce, zeleniny a dalších darů, které nám přináší, všimnout si jeho poezie, ale i proměn počasí,

vychutnávat si pobyt venku a přitom nezapomínat, že jsme tu spolu a chceme, aby nám bylo spolu hezky.

Hledáme poučení a krásu podzimní přírody.

Pozorujeme nejen změny v přírodě, ale zároveň hodnotíme a posuzujeme reakce lidí na změny. Sledujeme všechny významné události, např. nový školní rok, odlet ptactva do teplých krajů, přípravu zvířat i lidí na zimu.

Učíme se pomáhat zvířatům, chovat se v lese.

Zimní snění

Sledujeme změny v přírodě, vrtochy počasí a zvláštní jevy v přírodě. Sledujeme, jak příroda spí. Pozorujeme stopy ve sněhu, keře a stromy, zvířátka, která neusnula zimním spánkem. Plníme krmítka, učíme se pohybovat v zimním lese. Radujeme se při zimních radovánkách, učíme se stavět ze sněhu, sportujeme („Lyžujeme se Sluníčkem“ na Bílé). Provádíme experimenty se sněhem a vodou. Sledujeme lidi při práci a učíme se úctě k výsledkům jejich práce.

Chystáme se na vánoční svátky, seznamujeme se s tradicemi, zimními a vánočními příběhy, učíme se koledy, tanečky, písničky a básničky o bílé zimě. Snažíme se udělat radost blízkým, vyrábíme dárky. Seznamujeme se s tradicemi a životem dětí v jiných zemích. Učíme se bezpečně pohybovat v zimní přírodě, na silnici i při hrách.

Názvy tematických částí budeme hledat společně s dětmi. Při vytváření výchovné vzdělávací práce nezapomeneme na:

- události spojené s uvědoměním a prožíváním své identity a osobních rolí, které dítě prožívá a s nimiž se setkává:

„**Vím, kdo jsem a kam patřím**“

- události spojené s prožíváním a zvládnutím dějů a změn ve společenství

„**Učím se zvládat, co život přináší**“

- události spojené s přírodními ději a jevy, zaměřené na poznávání jejich podstaty a dopadu na prostředí a obyvatele, kteří v něm žijí

„**Jsem součástí přírody**“

- události, při nichž vznikají záměrné aktivity ovlivňující životní prostředí i komunitu, ve které dítě žije

„**Ovlivňujeme věci kolem nás**“

- události spojené s vytvářením zdravého životního stylu, osvojování zdravých životních návyků

„**Jsem zodpovědný za své zdraví**“.

Budeme vycházet ze zásady:

=být při tom – mít možnost slyšet, vidět, dotýkat se, prožívat=

Požadavek respektování prožitkového stylu učení dětí předškolního věku je pro nás klíčový. Znamená pro nás volit takový pedagogický styl, v němž budeme uplatňovat způsob, kterým se dítě učí a naučí samo spontánně – prožitek a zkušenost.

Naším cílem bude respektovat tyto charakteristické znaky prožitkového učení:

- spontaneita (vlastní puzení k činnosti)
- objevnost (radost z poznávání)
- komunikativnost (verbální i neverbální)

- prostor pro aktivitu a tvořivost
- konkrétní činnosti (manipulace, experimentování a hra)
- celostnost (účast všech smyslů)

Při realizaci prožitkového stylu učení budeme dodržovat tyto postupy:

1. získávání poznatků o dítěti

- záznamy o dětech
- pozorování těchto oblastí (motoriku, návyky a dovednosti v sebeobsluze, sociální chování a emocionální projevy, práceschopnost, poznávací schopnosti, řečový rozvoj a způsob vyjadřování)
- rozhovory s rodiči
- portfolio

2. plánování

Základním východiskem pro plánování budou konkrétní životní situace a jejich řešení tak, jak je život přináší, samozřejmě s přihlédnutím k cílům, které vycházejí ze školního programu.

Tyto životní situace, s nimiž se dítě v MŠ setkává, jsou určovány:

- předpokládanými událostmi
- tokem času
- aktuálními situacemi
- spontánními situacemi

Pravidla pro tvorbu tematických částí:

- vybereme si tematickou část (určíme délku trvání)
- vybereme kompetence konkretizované do dílčích cílů odpovídající obsahu dané tematické části
- zvolíme činnosti
- vyhodnotíme tematickou část – zpětná vazba
- tematické části budou vznikat situačně, postupně během roku
- délka trvání se bude odvíjet podle potřeby a zájmu dětí
- každá třída si může zvolit jinou tematickou část
- tematické části podtémat jsou naplňovány dílčími vzdělávacími cíli zpravidla z pěti oblastí podpory zdraví – biologické, psychologické, interpersonální, sociálně- kulturní a environmentální
- zastoupení oblastí v tématice části by mělo být rovnoměrné
- některá témata realizujeme každý rok – oslava Vánoc, zápis do ZŠ, Den matek a otců, Zahradní slavnost, oslava Dne dětí
- rodiče budou informováni o aktuální tematické části na nástěnce v šatně
- učitelky zpracovávají tematické části písemně a jsou volně dostupné všem

Obecné záměry vzdělávání jsou vyjádřeny pomocí rámcových cílů, výstupy pak v podobě klíčových kompetencí. Rámcové cíle se promítají do pěti vzdělávacích oblastí a získávají podobu cílů dílčích. Jejich průběžné naplňování směřuje k dosahování dílčích kompetencí, které jsou základem pro postupné budování kompetencí klíčových.

Při naplňování vzdělávacího obsahu, při každodenní vzdělávací práci pedagog působí na dítě ve všech třech cílových oblastech:

1. rozvoj dítěte, jeho učení a poznání,

2. osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost,
3. získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Klíčové kompetence představují cílové stavy, k jejichž naplňování by mělo společně směřovat veškeré vzdělávání. Každá vzdělávací etapa v tomto směru přispívá svým dílem a každá je dalšímu rozvoji a zdokonalování těchto kompetencí otevřená. Ve všech etapách je jedním z cílů vzdělávání vybavit každého jedince souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro něho dosažitelná.

Po ukončení předškolního vzdělávání by mělo dítě dle svých individuálních předpokladů dosahovat k těmto cílovým kompetencím:

1. **kompetence k učení** – pozoruje, zkoumá, objevuje a všímá si souvislostí, experimentuje, zkušenosti uplatňuje v praxi a v dalším učení, má elementární poznatky o lidech, kultuře, přírodě, učí se s chutí nejen spontánně, ale také vědomě, raduje se z vlastního rozvoje, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých, dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji.
2. **kompetence k řešení problémů** – všímá si a řeší problémy, menší problémy řeší samo bez pomoci dospělého, hledá správná řešení cestou pokusu a omylu, experimentuje, využívá dosavadních zkušeností, fantazii a představivost při hledání různých variant a možností, využívá matematických, logických i empirických postupů, rozlišuje funkční a nefunkční řešení nebojí se chybovat a chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli.
3. **kompetence komunikativní** – ovládá řeč, je sdílné, vyjadřuje své myšlenky, prožitky, nápady, komunikuje bez zábran, reaguje na slovo, vede smysluplný dialog, zvládne umění naslouchat druhým lidem, ke komunikaci využívá různé druhy dorozumění – projevy těla, ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní, pracuje s knihami, počítačem, telefonem, má předpoklady k učení se cizím jazykům,
4. **kompetence sociální a personální** – umí si vytvořit a vyjádřit svůj názor, chápe, že má odpovědnost za své jednání, rozpozná nevhodné chování, v případě potřeby samo poskytne pomoc nebo o ni požádá, je empatické, k cizím lidem a situacím je obezřetné, umí být tolerantní k odlišnostem jiných lidí, konflikt řeší dohodou – ne agresí, neubližuje – neponižuje, účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel, podílí se na utváření příjemné atmosféry, dodržuje dohodnutá pravidla a přizpůsobí se jim.
5. **kompetence činnostní a občanské** – plánuje, organizuje, řídí, vyhodnocuje hru, rozpozná své silné a slabé stránky, respektuje společná pravidla soužití ve třídě i společnosti, odhaduje riziko svých nápadů, zajímá se o druhé, má představu o tom, co je a není v souladu s normou společnosti, vnímá prostředí, ve kterém žije, má snahu svým chováním ho ovlivňovat, chce poznávat okolí a svět, chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je potřeba
6. **kompetence podporující zdraví a prevenci nemocí** – má základní poznatky o lidském těle, a jeho hlavních funkcích, má vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (kouření..), vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale také duševním a že tyto potíže spolu mohou souviset...), uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků, rozlišuje lidské aktivity a ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat, a ty, které mohou poškodit, má vytvořenou představu o zdravé výživě, chápe, že když je člověk nemocen, nemůže dělat řadu věcí, rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví.
7. **kompetence odpovědnosti za vlastní chování a způsob života** – má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny, dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické) a přizpůsobuje jim své chování, odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost, umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč.

I když se všechny oblasti RVP PV samozřejmě prolínají a nelze je uměle osamostatňovat, přesto v jejich řazení najdeme určitou logickou posloupnost. Když dítě dle svých možností a schopností pozná samo sebe – své tělo, smysly, psychiku – jazyk, řeč, představivost a city, začíná si uvědomovat i své okolí. Zajímá se o to, co dělá ten druhý, dochází k rozvoji sociálních vazeb. Dítě se chce naučit komunikovat a spolupracovat s kamarády. Teprve poté, když se naučí těmto jednodušším vazbám, chce se stát plnohodnotnou fungující osobností společnosti. Osvojuje si prosociální postoje a chování. Poměrně složitější je pak problematika poslední oblasti RVP PV. Zde se má dítě začít zajímat o otázky globální povahy, tedy problematikou týkající se země, světa a vesmíru. K tomuto postupu však může dojít až tehdy, pokud má dítě zpracované základní otázky týkající se jeho vlastní osoby a vztahu ke svým blízkým.

Obsah vzdělávání je strukturován do pěti oblastí, vyplývajících z přirozených úrovní, na nichž probíhají životní projevy člověka ve zdraví i nemoci.

I. Oblast biologická

- I.1 Lidské tělo a aktivní pohyb
- I.2 Sebeobsluha
- I.3 Zdravá výživa
- I.4 Bezpečnost a ochrana zdraví

II. Oblast psychologická

- II. 1 Poznávání
- II. 2 Prožívání
- II. 3 Sebepojetí

III. Oblast Interpersonální

- III. 1 Respekt a tolerance
- III. 2 Komunikace
- III. 3 Spolupráce

IV. Oblast sociálně-kulturní

- IV. 1 Rodina a domov
- IV. 2 Škola mateřská a základní
- IV. 3 Obec a země

V. Oblast environmentální

- V. 1 Souvislosti
- V. 2 Vývoj a změna
- V. 3 Rozmanitost
- V. 4 Ovlivňování člověkem

1. Oblast biologická

Dítě je vedeno k uvědomění vlastního těla, k rozvoji v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí. Pedagog u dítěte podněcuje rozvoj a užívání všech smyslů, fyzické a psychické zdatnosti, osvojení praktických dovedností poznatků o těle a jeho zdraví, jsou vytvářeny základy zdravých životních návyků a postojů, aby se dítě v předškolním věku dobře identifikovalo se svým tělem, mělo představu o jeho skladbě a funkcích. Dítě se učí

pečovat o biologické potřeby kulturním způsobem, prospívat svému tělu aktivním pohybem, zdravě komponovanou a připravenou stravou, neohrožovat svoje zdraví a život riskantními aktivitami

2. Oblast psychologická

Pedagog podporuje rozvoj řečových schopností receptivních i produktivních, psychickou odolnost dítěte, rozvoj a kultivaci smyslového vnímání, názorného myšlení, vede dítě k myšlení pojmovému, posiluje u dítěte přirozené poznávací city, vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, osvojení elementárních poznatků o znakových systémech a vytváření základů pro práci s informacemi. Podněcuje dítě k poznávání sebe sama, k relativní citové samostatnosti, rozvoj schopnosti sebeovládání, prožívání citů, schopnost prožitky vyjádřit, k získání schopnosti záměrně řídit svoje chování, kultivovat mravní i estetické vnímání.

3. Oblast interpersonální

Dítě je vedeno k vytváření dětských přátelství a navazování kontaktů s dospělým. Vhodným způsobem komunikovat a respektovat autoritu. Chovat se obezřetně při setkání s neznámými jedinci. Uvědomit si svá práva a povinnosti ve vztahu k druhému. Dodržovat dohodnutá pravidla, respektovat potřeby druhých, využívat interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních, k rozvoji kooperativních dovedností.

4. Oblast sociálně kulturní

Pedagog podněcuje u dítěte poznávání společenského soužití, k chápání a spoluvytváření pravidel soužití, k navazování kamarádkých vztahů, k schopnosti komunikovat bez zábran, srozumitelně vyjadřovat svoje myšlenky, spolupracovat a spolupodílet se, podporuje rozvoj schopnosti chovat se autenticky, autonomně, prosociálně, vytvoření povědomí o mezilidských hodnotách, světě lidí kultury a existenci ostatních kultur a národností.

5. Oblast environmentální

Dítě je vedeno k vnímání různorodosti světa, k povědomí o okolním světě a jeho dění, vytváří si pozitivní vztah k prostředí, ve kterém žije. Pedagog podněcuje vytváření elementárních poznatků o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, umožňuje poznávání jiných kultur, rozvíjí úctu k životu ve všech jeho formách. Podporuje u dítěte vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Vzdělávací nabídka

Oblast biologická

V této oblasti budeme dětem nabízet mimo jiné tyto činnosti:

Lidské tělo a pohyb:

- cvičení na náradích, s náčiním, dechová cvičení, dramatická cvičení, honičky, pobyt v přírodě, provádění pravidelně se opakujících úkonů hygieny, mapování těla, námětové hry, pohyb s hudbou, pohybové hry, práce s literárními texty, psychomotorické hry, relaxační hry, sezónní činnosti, výlety, výtvarné a pracovní činnosti, ztvárňování lidské postavy.

Sebeobsluha:

- dodržování pitného režimu, nácvik konkrétních dovedností, pozorování a napodobování dospělých, prostírání před jídlem, úklid po sobě, pomoc dětem mladším, námětové hry (např. na maminku, na hostinu)

Zdravá výživa:

- diskuze o výživě, hádanky o jídle, manipulace s potravinami, námětové hry, návštěva kuchyně, příprava jednoduchých pokrmů, smyslové hry, tematické vycházky, třídění potravin, výstavy.

Bezpečnost a ochrana zdraví:

- dramatická cvičení, hledání odpovědí na otázky typu Co by se stalo kdyby..., nácvik přecházení silnice, nácvik chůze ve dvojicích, námětové hry (na hasiče, na policii..), řešení modelových situací, tematické vycházky, vyprávění zážitků ve spojitosti s nehodou, s nemocí.

Oblast psychologická

V této oblasti budeme dětem nabízet mimo jiné tyto činnosti:

Poznávání:

- diskuzní kruh, dramatická cvičení, experimenty, hry s kuličkovými dráhami, hry na chodníku, hry s básněmi, říkadly, písněmi, hledání shody a rozdílu, hry s mozaikami, hudební činnosti, jazykové hry, konstruování, navlékání korálků, návštěva divadla, kina, muzea, výstavy, pozorování lidí při práci, čtení a psaní, práce s literárními texty, skládání puzzle, papíru, vyhledávání informací v knihách, výtvarné činnosti, dokončování příběhů, zpracování různých materiálů, smyslové hry.

Prožívání:

- dramatická cvičení, komunitní kruh, námětové hry, naslouchání písním, veršům, pohádkám, návštěva div. Představení, koncertů, výstav, poslech hudby a zpěvu, rozhovory mezi dětmi, řešení konfliktů, vyjadřování pocitů slovem, hrou, pohybem, zpěvem, kresbou, malbou, vyprávění vtipů, veselých příběhů

Sebepojetí:

- autoportrét, dramatická cvičení, hry se stínem, komunitní kruh, námětové hry, oslavy narozenin a svátků, práce s literárními texty, prohlížení fotografií, spolupráce s dospělými, vyprávění zážitků, využívání encyklopedií.

Oblast interpersonální

V této oblasti budeme dětem nabízet mimo jiné tyto činnosti:

Respekt a tolerance:

- výtvarné a hudební činnosti, komunitní kruh, kooperativní hry, návštěvy, exkurze, výlety, ochutnávka jídel jiných národů, práce s literárními texty a obrazovým materiálem, prohlížení fotografií dětí z jejich cest, vyprávění vlastních zážitků, vyznačování na mapě odkud kdo je, kdo kde byl....

Komunikace:

- „čtení“ obrázků v psaném textu, vedení dialogu prostřednictvím loutek, diskuze na dané téma = „kulatý stůl“, dramatická cvičení, hra na cizince, hry s loutkami, hry na rozvoj řeči, komunitní kruh, vymýšlení pohádek, vytváření piktogramů, využívání rozpočítadel rozvoji neverbální komunikace.

Spolupráce:

- dramatická cvičení, hry s velkými stavebnicemi, komunitní kruh, námětové hry, pohybové hry, práce s literárními texty, sebeobsluha, spoluvytváření pravidel chování ve skupině, úklid hraček,

Rodina a domov:

- diskusní kruh, námětové hry, práce s literárními texty, prohlížení rodinných alb, společné činnosti rodičů s dětmi, výroba dárků, využití fotografií členů rodiny při výtvarné práci

Obec a země:

- diskusní kruh, dodržování místních tradic, kladení otázek a hledání odpovědí, námětové hry na listonoše, na knihovnu, na obchod, návštěva institucí v obci, návštěvy seniorů v obci, poslech místních pohádek a pověstí, prohlížení místních novin, zpravodaje, příprava dárečků pro seniory, spolupráce s knihovnou, výlety, zpěv a hudební činnosti

Škola mateřská a základní

- dětské slavnosti, komunitní kruh, improvizované hraní divadla, námětové hry (na školku, na učitelku..), návštěvy v prvních třídách, návštěvy v základní škole, oslavy narozenin, pozorování činnosti zaměstnanců mateřské školy, společné akce mateřské školy a základní školy, společné výlety, vyřizování vzkazů, zpěv, tanec, hra na nástroje.

Oblast environmentální

V této oblasti budeme dětem nabízet mimo jiné tyto činnosti:

Souvislosti:

- hry s globusem, manipulace, pozorování, experimenty s různými materiály a surovinami, návštěva planetária, prohlížení obrazů planety Země, sběr, třídění, zpracování materiálů, přírodnin, třídění odpadu, využívání encyklopedií, úklidové činnosti, sledování procesu růstu rostlin

Vývoj a změna:

- experimenty, kladení otázek a hledání odpovědí (Proč opadává listí..), návštěva muzeí, pozorování a třídění, pozorování lidí v různých stádiích života, pozorování polohy hodinových ručiček, vyprávění příběhů na pokračování, vytváření kalendáře (např. adventního, narozeninového)

Rozmanitost:

- činnosti pohybové, výtvarné, hudební, diskusní kruh, poslech pohádek jiných národů, etnik, pozorování stavu životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života např. smogová situace, prohlížení fotografií z cest, přirozená setkání s různými etniky, národnostmi, kulturami, uspořádání výstavek výtvarných projevů dětí, výlet do ZOO,

Ovlivňování člověkem:

- diskuse ve skupině, společné zvažování problému, dramatická hra, práce s literárními texty, práce s obrazovým materiálem, vycházky a výlety.

Při výchově a vzdělávání budeme využívat

metody:

- vysvětlování, názorně demonstrační, předvádění činností, instruktáž, motivační, diagnostické, monologické, dialogické, fixační, diskuse, aplikační, expoziční, rozhovor.

formy práce:

- skupinové, samostatné, praktické, týmové, párové, badatelské s experimentem, grafické.

Vzdělávací cíle vybíráme z 1. sady tabulek a vzdělávací činnosti z 2. sady tabulek, které jsou součástí našeho ŠVP.

U každého vzdělávacího cíle jsou stanoveny očekávané výstupy.

U nabízených činností pak rizika ohrožující vzdělávání.

Vzdělávání dětí 2 – 4 letých

Všechny očekávané výstupy i klíčové kompetence jsou nastaveny tak, aby učitel vedl každé dítě k jejich postupnému dosahování v takové míře, která je pro dítě akceptovatelná. Při práci s dětmi mladšími tří let učitel volí přiměřené metody a formy vzdělávání. S ohledem na bezpečnost i možnosti konkrétních dětí, pracuje s menšími skupinami nebo individuálně, vybírá takové činnosti, které dítě zvládne, počítá se zapojením všech smyslů, nastavuje si přiměřené vzdělávací cíle. Nejdůležitější je prostor pro volnou hru.

Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do čtyř let

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.
- Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostor je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.

- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s dítětem i rodinou.

Očekávané výstupy (ukazatele dosaženého vzdělání) ve věkové skupině 2 – 4 let.

Oblast biologická

1. Snaží se zvládnout základní pohybové dovednosti v oblasti hrubé motoriky
2. Zvládá základní lokomoční dovednosti
3. Sladí jednoduchý pohyb s hudbou
4. Pokusí se střídat základní polohy a pohyby těla
5. Snaží se o správné zacházení s předměty denní potřeby, s výtvarným materiálem
6. Přijatelně uplatňuje hygienické a společensko – kulturní dovednosti a návyky
7. Označí některé životně důležité orgány
8. Pokouší se popsat druh bolesti
9. Získává základní poznatky o zdravém životním stylu
10. Ví, jak se správně chovat při kýchání, rýmě, umí si samostatně čistit nos
11. Ochutnává a konzumuje jídla zdravé výživy
12. Pije pravidelně
13. Snaží se odpočívat, když je unaveno
14. Snaží se o správné přecházení silnice, pozná některé dopravní značky
15. Dovede si říci o pomoc
16. Zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (uklidí po sobě, udržuje pořádek)

Oblast psychologická

1. Snaží se používat přiměřenou intenzitu hlasového projevu
2. Pojmenuje základní vnímané předměty a jevy
3. Vyjadřuje své pocity, nápady a myšlenky s dopomocí
4. Porozumí verbálním pokynům dospělého a správně na ně reaguje
5. Zapamatuje si krátký text
6. Rytmizuje dvou slabičná slova
7. Učí se nová slova
8. Seznamuje se s prostorovými pojmy (nahore, dole, vpravo, vlevo..), časovými pojmy (ráno, poledne, večer), snaží se určit a charakterizovat znaky ročních období
9. Snaží se pojmenovat piktogram
10. Umí vyslechnout pohádku
11. Vypráví své zážitky
12. Snaží se vyjadřovat své představy pohybem, slovně, výtvarně
13. Dává svoje city najevo
14. Raduje se s ostatními
15. Zná své jméno
16. Snaží se být samostatné v sebeobsluze, stolování, hygieně
17. Projevuje se spontánně způsoby přiměřenými věku
18. Vyjadřuje, co cítí – ví, že něco je mu příjemné a něco je mu nepříjemné
19. Je citlivé ve vztahu k živým bytostem, přírodě i k věcem
20. Snaží se zorganizovat hru

Oblast interpersonální

1. Snaží se navazovat kontakty s dospělými, kteří o něj pečují, komunikovat s nimi, respektovat je
2. Snaží se vyjádřit své potřeby i přání
3. Zdokonaluje se v komunikaci s druhým dítětem, navazuje dětská přátelství
4. Snaží se pomáhat kamarádovi
5. Umí poděkovat za pomoc
6. Snaží se o hračky dělit
7. Ví, na koho se může obrátit o pomoc
8. Pozdraví, rozloučí se, poprosí, poděkuje
9. Snaží se komunikovat, rádo mluví
10. Respektuje dohodnutá pravidla
11. Umí se chovat v divadle, na veřejnosti, v dopravním prostředku

Oblast sociálně - kulturní

1. Seznamuje se s návyky společenského chování ve styku s ostatními dětmi i s dospělými
2. Snaží se chápat, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
3. Seznamuje se základními pravidly chování (přístup k lidem, vážit si práce jiných)
4. Snaží se adaptovat na dění v MŠ, přizpůsobit se společnému programu, spoluvytvářet prostředí pohody
5. Snaží se vyjednávat s dětmi i s dospělými
6. Učí se dodržovat pravidla her a jiných činností

7. Pokouší se vyjadřovat prostřednictvím hudebních činností a hudebně pohybových činností (zazpívá píseň, zachází s jednoduchými hudebními nástroji, pokouší se sledovat a rozlišovat rytmus)
8. Dodržuje pravidla chování na školní zahradě
9. Dovede dát hračky na své místo
10. Snaží se dodržovat pravidla soužití
11. Podílí se na přípravě slavností v MŠ

Oblast environmentální

1. Orientuje se v prostředí mateřské školy a blízkém okolí
2. Ví, že se v průběhu roku mění počasí, příroda, dovede pojmenovat stav počasí
3. Má povědomí o přirozených změnách
4. Chová se šetrně k rostlinám a živočichům
5. Neničí svévolně vybavení mateřské školy
6. Nerozbíjí úmyslně hračky, chová se šetrně k věcem, které používá
7. Snaží se najít podobnosti i odlišnosti těla, osobních vlastností a projevů mezi dětmi
8. Pečuje o vzhled třídy
9. Seznamuje se s jinými kulturami
10. Snaží se dodržovat pravidla společenského chování
11. Snaží se dodržovat pravidla chování v přírodě
12. Seznamuje se s živou i neživou přírodou

Očekávané výstupy (ukazatele dosaženého vzdělání) ve věkové skupině 4 – 5 let

Oblast biologická

1. Zvládá základní pohybové dovednosti v oblasti jemné i hrubé motoriky
2. Sladí pohyb s rytmem a hudbou, dokáže střídat základní polohy a pohyby těla
3. Vědomě napodobí jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobí jej podle pokynů
4. Snaží se zachovávat správné držení těla
5. Snaží se vědomě ovládat dechové svalstvo
6. Dokáže relaxovat po namáhavém cvičení, po fyzické a psychické zátěži
7. Dokáže pomoci všem smyslů vnímat a rozlišovat vůně, pach, tvary předmětů, vnímat hmatem
8. Umí přijatelně uplatňovat hygienické a společensko - kulturní dovednosti a návyky
9. Umí pojmenovat částí lidského těla a poznávat některou jejich funkci
10. Nezesměšňuje své tělo ani tělo druhých
11. Rozlišuje jednotlivé fáze lidského života
12. Ochutnává a konzumuje jídla zdravé výživy
13. Ví o existenci látek poškozujících zdraví
14. Aktivně vyhledává a vyžaduje příležitost k odpočinku
15. Zvyšuje svoji tělesnou zdatnost, dokáže ujít přiměřený úsek cesty
16. Zdolává překážky podle svých schopností
17. Pije pravidelně
18. Dovede se řídit signály semaforu, umí přecházet silnici, zná některé dopravní značky
19. Dodržuje správné postupy při manipulaci s předměty, kterými se může poranit

Oblast psychologická

1. Používá přiměřenou intenzitu hlasového projevu, zvládá správné postavení mluvidel při výslovnosti hlásek a hláskových skupin ve slovech
2. Bezpečně pojmenuje vnímané předměty a jevy, obohacuje si slovní zásobu, používá přídavná jména a slovesa ve správném gramatickém tvaru
3. Dokáže vyjádřit své pocity, nápady, myšlenky s dopomocí i bez
4. Porozumí verbálním pokynům, dospělého a správně na ně reaguje, umí vyřídít vzkaz
5. Pozorně vyslechne a zapamatuje si krátký text
6. Formuluje otázky, odpovídá, hodnotí slovní výkony
7. Rytmizuje dvou a tříslabičná slova, určuje začáteční slabiku, utváří rým a chápe humor a vtip v literárním díle
8. Bezpečně zvládá číselnou řadu 1 – 4
9. Chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahoře, dole, za, pod, vedle, mezi..), rozlišuje časové pojmy (včera, dnes, ráno...), umí určit a charakterizovat 2 -3 typickými znaky roční období
10. Umí využít přirozené poznávací city, pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení
11. Využívá tvořivé myšlení při řešení problémů, sebevyjádření, uvědomování samostatnosti a sebevědomí
12. Projevuje se otevřeně, ale společensky přijatelnou formou
13. Zná své jméno a příjmení
14. Umí vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují

Oblast interpersonální

1. Navazuje kontakty s dospělými, respektuje je
2. Komunikuje bez zábran s druhým dítětem, navazuje dětská přátelství
3. Domlouvá se, vyjednává
4. Uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému a přiznává stejná práva druhých
5. Chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, i když jsou odlišní a jinak vypadají
6. Dokáže pomáhat slabším
7. Uplatňuje své individuální potřeby a přání s ohledem na druhé, snaží se řešit konflikty dohodou
8. Respektuje druhé a osvojuje si dohodnutá pravidla vzájemného soužití v kolektivu
9. Chová se obezřetně ve styku s neznámými lidmi
10. Dokáže požádat druhého o pomoc a za pomoc umí poděkovat
11. Dokáže odmítnout komunikaci, která je mu nepřijemná
12. Spolupracuje s ostatními
13. Umí se bránit projevům násilí jiného dítěte
14. Chápe význam piktogramů
15. Snaží se neskákat do řeči, nechá domluvit
16. Chová se přátelsky ke všem dětem

Oblast sociálně - kulturní

1. Uplatňuje návyky společenského chování ve styku s ostatními dětmi i dospělými (zdravit, rozloučit se, vzít si slovo až když druhý domluví, uposlechnout pokyn)
2. Poznává, že každý je součástí společenství a chápe, že má v něm svou roli
3. Vnímá základní pravidla jednání ve skupině, podřídí se jim a přizpůsobí se společnému programu
4. Dodržuje pravidla her a jiných činností – jedná spravedlivě
5. Vyjednává s dětmi i dospělými ve svém okolí, domlouvá se na společném řešení
6. Zachází šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami...
7. Komentuje změny v obci, zná významná místa v obci
8. Poznává symboly obce, zná jméno obce, ve které bydlí, zná postavy typických pohádek své země
9. Vypráví zážitky z oslav
10. Chystá překvapení, vylepšuje prostředí třídy
11. Dodržuje pravidla chování, umí se v rámci pravidel volně pohybovat po budově mateřské školy
12. Podílí se na přípravě slavností v mateřské škole

Oblast environmentální

1. Orientuje se ve známém prostředí, zvládá běžné činnosti a požadavky, chová se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
2. Uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat
3. Vnímá rozmanitost a pozoruhodnost světa, jeho řád, všímá si změn a dění
4. Chápe, že změny jsou přirozené a samozřejmé
5. Uvědomuje si, že existují jiné kultury
6. Poznává, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
7. Pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, stará se o rostliny, chrání živé tvory)
8. Dodržuje pravidla chování v přírodě
9. Zná význam lesa, vody
10. Zná určité přírodní prostředí – řeka, rybník, les, park, hory, pouště
11. Vybaví si, které základní podmínky k životu potřebuje rostlina, živočich

Očekávané výstupy (ukazatele dosaženého vzdělání) ve věkové skupině 5 – 6 let

Oblast biologická

1. Zvládá základní lokomoční a nelokomoční dovednosti, prostorovou orientaci a běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládá překážky, hází a chytá míč, užívá různé náčiní, pohybuje se ve skupině dětí, pohybuje se na sněhu, ledu, ve vodě)
2. Koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s rytmem a hudbou
3. Vědomě napodobí jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobí jej podle pokynů
4. Umí jezdit na kole, koloběžce
5. Samostatně se obléká, svléká, zapíná knoflíky, zip, zavazuje klíčky,
6. Stříhá, lepí, drží správně tužku
7. Zachovává správné držení těla

8. Ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
9. Dokáže relaxovat po namáhavém cvičení, po fyzické, psychické zátěži
10. Dostatečně pije dle své osobní potřeby
11. Dokáže pomoci všem smyslů vnímat a rozlišovat vůně, pach, rozlišovat tvary předmětů, vnímat je hmatem
12. Označí některé důležité vnitřní orgány a jejich funkce
13. Dovede lokalizovat místo bolesti
14. Ví, proč se chodí k lékaři
15. Rozlišuje jednotlivé fáze lidského života
16. Při nálezu nebezpečných předmětů upozorní na ně dospělého
17. Ví, kde hledat pomoc v případě nemoci, nebezpečí (požár, policie), ví a dokáže si poradit v případě, pokud by byla potřeba přivolat pomoc
18. Dodržuje pravidla bezpečnosti, umí přecházet přes silnici, zná některé dopravní značky

Oblast psychologická

1. Dokáže správně vyslovit vytýčené hlásky, správně artikulovat, dýchat, intonovat
2. Zvládá pojmenování okolních předmětů
3. Dokáže samostatně vyjádřit své pocity, nápady, myšlenky
4. Umí komunikovat s kamarády i ostatními lidmi, dokáže vyslechnout příběh, sledovat děj, poznat podstatu příběhu
5. Dokáže přednést krátký text (báseň), zazpívat píseň, vyprávět pohádku, zdramatizovat postavu pohádky, popis obrázku...
6. Správně určí a sluchově rozliší počáteční a koncové hlásky ve slovech
7. Bezpečně zvládá orientaci v číselné řadě 1 – 6
8. Rozezná grafickou podobu svého jména
9. Umí přiměřeně pozorně naslouchat četbě, sledovat divadlo, film..
10. Správně chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahoře, dole...), rozlišuje časové pojmy (včera, dnes, ráno..), umí určit a charakterizovat 2 3 typické znaky ročních období
11. Uplatňuje svou fantazii při tvořivých aktivitách – konstruktivních, výtvarných, pohybových a hudebních
12. Poznává sebe sama, získává relativní citovou samostatnost, sebeovládání
13. Umí využívat přirozené poznávací city, pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení
14. Uplatňuje receptivní i produktivní řečové schopnosti a jazykové dovednosti
15. Dokáže využít paměť a pozornost, přejít od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
16. Využívá tvořivé myšlení při řešení problémů, sebevyjádření
17. Zná své jméno a příjmení

Oblast interpersonální

1. Dokáže překonat stydlivost dle svých schopností, navodí a setrvá bez ostychu v rozhovoru s dospělým
2. Chápe, že všichni mají stejnou hodnotu, i když jinak vypadají
3. Efektivně a kooperativně řeší konfliktní situace
4. Dodržuje pravidla vzájemného soužití doma, ve škole, na veřejnosti

5. Respektuje potřeby jiného (dělení se o hračku)
6. Chová se ohleduplně k slabším dětem
7. Dokáže se v rámci svých schopností a možností bránit projevům násilí
8. Dokáže požádat o pomoc
9. Umí pozdravit, poděkovat, rozloučit se, uposlechnout pokyn dospělého
10. Zvládá dodržování pravidel her, jedná spravedlivě, nepodvádí, chová se prosociálně
11. Šetrně zachází s hračkami a ostatními předměty při hrách i pracovních aktivitách
12. Zachycuje své představy tvořivou činností – kreslení, malování, skládání papíru, pohybem...
13. Dokáže využívat interaktivní a komunikativní dovednosti verbální i neverbální

Oblast sociálně - kulturní

1. Zvládá návyky společenského chování ve styku s dětmi i dospělými
2. Chápe, že každý má své společenství, svou roli – sociální status – doma, v rodině, ve škole, ve skupině ostatních dětí
3. Dokáže respektovat své okolí, správně vnímat pravidla chování ve skupině, ve zdravé míře se podřídí skupině, spolupracuje, spolupodílí se
4. Utváří si představu o pravidlech chování, správně a společensky přijatelně přistupuje k dětem, kamarádům, dospělým, projevuje se autenticky, chová se autonomně, prosociálně
5. Umí si vážit práce své i druhých – schopnost ocenit
6. Dodržuje pravidla her
7. Zachází šetrně s hračkami i pomůckami
8. Aktivně se přizpůsobuje společenskému prostředí a zvládá jeho změny, má pozitivní vztah ke kultuře a umění
9. Vytváří si povědomí o existenci ostatních kultur a národností, základní postoje ke světu, k životu
10. Má znalosti o své obci, pozná symboly obce a České republiky
11. Přijímá roli školáka a těší se do školy

Oblast environmentální

1. Orientuje se ve známém prostředí, poznává místo, ve kterém žije
2. Chová se přiměřeně doma, v mateřské škole, na ulici, u lékaře...
3. Má povědomí o společenském, kulturním a technickém dění
4. Vnímá svět přírody a chrání ji
5. Všimá si změn v okolí
6. Ví, že některé změny jsou přirozené a samozřejmé (změny v přírodě)
7. Ví, co je dobré a co zlé (prospěšné či škodlivé) pro zdraví, přírodu i společnost
8. Rozezná co je nepořádek, co je hezké
9. Ví, že musí chránit živou i neživou přírodu, pečovat o ni
10. Zná i jiné kultury
11. Chápe, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
12. Umí se přizpůsobit podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
13. Má povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

14. Zajímá se o jiná časová období, (pravěk...)

7. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. V naší mateřské škole se snažíme vytvářet optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. Je sledována úroveň dětí, jejich rozvoj a růst.

Pokud je zjištěn nerovnoměrný růst nebo jiná vada vyžadující speciální vyšetření, jsou zákonní zástupci informováni a je jim doporučeno vyšetření v pedagogicko - psychologické poradně nebo i jiného specialisty.

U dětí s poruchami řeči máme zajištěnou kvalitní logopedickou péči a spolupracujeme s odborníky i s rodiči dítěte.

Dětem s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou vypracovány individuální vzdělávací plány vyplývající z doporučení školského poradenského zařízení a poskytnuta je jim adekvátní speciálně pedagogická péče s ohledem na vývojová a osobnostní specifika každého dítěte. Při vzdělávání úzce spolupracujeme se zákonnými zástupci tak, aby docházelo k optimálnímu rozvoji těchto dětí.

Pro děti s odkladem školní docházky máme vytvořeny individuální plány.

Dětem cizincům pocházejícím z jiného jazykového a kulturního prostředí poskytujeme odpovídající jazykovou podporu již při nástupu do MŠ. Při výuce těchto dětí uplatňujeme odpovídající didaktické postupy s cílem rozvíjet jazykovou výbavu dětí. Speciální vzdělávací postupy jsou uplatňovány při individuální práci s těmito dětmi i v kolektivu celé třídy. Osvojováním českého jazyka podporujeme jazykové a sociokulturní kompetence potřebné k hladkému přestupu dítěte do základní školy.

Při vzdělávání všech dětí se snažíme přizpůsobovat mimořádným schopnostem dětí.

Náš školní vzdělávací program a doplňkové školní projekty dávají učitelkám dostatek možností a prostoru pro individuální práci s dětmi.

Vzdělávání rozvíjíme nabídkou dalších aktivit podle zájmů a nadání dětí. Snažíme se, aby podpora mimořádných schopností byla zajišťována tak, aby nebyla jednostranná a neomezovala pestrost a šíři obvyklé vzdělávací nabídky.

8. Prevence sociálně patologických jevů

Základním prvkem ochrany před společensky nežádoucími jevy je výchova ke zdravému způsobu života, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti od nejtělejšího věku.

Cílem výchovně vzdělávacího působení v oblasti prevence patologických jevů je dítě odpovědné za své chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku:

- s posílením duševní odolnosti vůči stresu, negativním zážitkům
- se schopností dělat samostatná rozhodnutí
- schopné řešit problémy
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek
- schopné komunikovat

Mezi základní osvojené kompetence předškolních dětí a současně i kompetence v oblasti prevence patří:

- znát, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí, a co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit
- mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků)
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- znát pravidla společného soužití ve skupině
- hodnotit své chování i chování druhých
- mít a hájit vlastní názor
- akceptovat kompetentní autoritu
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
- vědět, že je více možností řešení konfliktů
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role
- spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

Pokud nejsou osvojeny uvedené ochranné kompetence, jsou tyto děti zasaženy v pozdějším období různými nežádoucími jevy, jakými jsou agresivita, nekázeň, nesnášenlivost, neschopnost řešit problémy, stres a frustrace, dochází i k sebepoškození dětí. Důsledkem je poté náchylnost ke zneužívání medikamentů, drog, alkoholu, šikana, násilí, vandalismus, apod.

Priměřené vědomí vlastní důvěry v sebe je silným ochranným mechanismem.

Vlastní sebevědomí spojené s úctou k druhému patří k základnímu životnímu postoji.

Vztah k dětem a styl výchovy v sobě musí nést respekt dospělých vůči dětem. Děti jako rovnocenní partneři mají v mnoha situacích právo říci ne, když něco nechtějí.

Umění říci ne je z hlediska ochrany zdraví velmi pozitivní postoj.

Nesouhlas nebo volba jiné alternativy by neměly být již předem považovány za neposlušnost, vzdor nebo nesouhlas.

K upevnění sebedůvěry dětí slouží zejména pohybové aktivity, hry a hraní.

Budeme se snažit, aby motivace k činnosti vycházela z dítěte a byl respektován jeho zájem, aby pohybová činnost vycházela z vnitřní motivace, z potřeby pohybu, z potřeby zjistit, co dítě umí.

Umění realisticky odhadnout své síly, nepřeceňovat ani nepodceňovat své síly, je prevencí nejen úrazů, ale i posílením pevného postoje vůči budoucím stresům, neúspěchům i pádům, kteří nepřipravení jedinci později mnohdy řeší zástupným způsobem: agresí, drogami, alkoholem, apod.

Potřebné **seberozvíjení** dítěte je vytvářeno osobní zkušeností dítěte. Je podporováno např. prožitkem během hry. Společný prožitek ze hry je uznáván jako významný faktor sociálního učení. Optimální činností pro hry a hraní jsou přirozené situace skutečného světa. Děti si rády hrají na to, co vidí dělat dospělí a tím, že takovouto činnost zkouší, získávají sebevědomí. Hra by neměla být dospělými příliš organizována, měla by se uplatnit kreativita dětí, jejich vzájemná komunikace, radost, tvořivost a estetické podněty i nácvik řešení konfliktů. Dospělí jsou pozorovatelé, partneři ve hře a rádci. Motivace k těmto činnostem musí vycházet z dítěte a musí být respektován jeho zájem. Pak nedochází ani k nedostatečné ani nadměrné stimulaci dětí. Dospělý pomáhá organizovat činnost, ale nevnucuje ji. Výsledkem je i pohoda a zdravé partnerské vztahy ve škole.

Prožitkové učení, kdy se dítě zkušeností učí samo a spontánně, je vlastní předškolnímu věku. Nikdy později již dítě nepracuje samo na sobě s takovou intenzitou a efektivitou. Dítě přirozenými cestami sbírá a zpracovává zkušenosti. Ty získává především tím, že něco dělá a to co dělá, prožívá. Mentalitě předškolního věku není vlastní organizované, hromadné vyučování frontální metodou. Není proto vhodné vytvářet speciální protidrogové či jiné preventivní programy pro předškolní věk.

Aktivity v mateřské škole vedoucí k naplňování očekávaných výstupů

Sociální hry a hraní rolí navozují modelové situace. Nabízejí bezděčné učení s možností zařadit se mezi své vrstevníky v dětské skupině a budovat mezi nimi své postavení. Učí ohleduplnosti, společensky přijatelnému způsobu řešit konflikty a spory, spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě a dětské skupině. V dítěti se vytváří pocit základní jistoty, že takovýto svět je správné místo pro život. Výsledkem je nastavení dětské psychiky, které lze vyjádřit větou „ já jsem správný a na správném místě“. V dospělosti se tomu pak říká zdravé sebevědomí, optimismus, pozitivní myšlení.

Dobrou aktivitou je mimo **námětové hry i společná stavba nebo společná kresba** na jeden námět. Společná kresba není součtem kreseb jednotlivců. Při kresbě jednotlivci reagují jeden na druhého a podle toho je kresba rozvíjena. Při společných stavbách děti diskutují, hledají a navrhují řešení. Dospělého potřebují jen jako rádce a diváka.

Rozvoj společenských vztahů a komunikační dovednosti podporuje vhodně i **dramatická výchova**. V předškolním věku je třeba věnovat pozornost dramatickému vyjadřování představ, pěstovat dovednosti vyjádřit své pocity. Formou dramatu lze děti postavit do situace, kdy individuálně reagují - lhostejně, zvědavě, se zájmem, konstruktivně. Tyto dramatické prožitky dětí, které nejsou v průběhu hry pedagogem ovlivňovány, jsou později základem pro vzájemné vysvětlování, objasňování a odpovědi na otázky. Ze strany dospělého tedy nejsou pouze předávány již hotové poznatky prostřednictvím poučování a vysvětlování. Nedochází k příliš racionálnímu, hotovému a uzavřenému výkladu světa.

Nejde o to naplnit dětskou mysl, ale probudit aktivní zájem dítěte objevovat a uplatnit a ukázat, co umí, zvládne a dokáže.

Hrou motivované činnosti dramatické, námětové a konstruktivní slouží k osvojování pojmů a poznatků zdravého životního stylu. Realizace v činnostech, které odpovídají seberozvíjejícím

potřebám dětí, prevence poškození zdraví a zdravý životní styl jsou smyslem výchovně vzdělávací práce s dětmi, jež umožní dětem osvojit si prvky prevence.

Znovu je dobré zdůraznit, že prvotní je iniciativa dítěte. Respektování předškolního dítěte a spontánní hry jsou základními principy rozvoje dětí v mateřské škole. Pedagog by měl vést výchovnou práci skrytě, ale cíleně a dát dětem základy prosociálního chování, a tedy i prevence šikany, násilí a jiných sociálně patologických jevů.

Výchovná práce, jejíž smysl spočívá v prožitku dítěte, a ne pouze v přípravě na školu, plní podmínku k vytvoření správných kompetencí ke zdravému životnímu stylu, a tím i k prevenci společensky nežádoucích jevů. Neklademe si cíle, které by nevycházely z potřeb dětí. Snažíme se, aby pobyt v naší mateřské škole byl zdravý a byl zdrojem pohody.

Rodinná výchova je základ, na kterém škola staví. Občas je třeba tyto základy více či méně poopravit, na některých nelze stavět vůbec. Některá rodina uplatňuje nadměrnou péči, někde jsou kladeny neodpovídající požadavky na dítě. Někdy je dítěti naopak dána naprostá volnost. Někde je malá péče zdůvodněná nedostatkem času nebo je malý zájem o dítě. To vše ztěžuje orientaci dětí v životě a jejich pozitivní socializaci.

Vztah školy a rodičů by měl být pokládán za ukazatel kvality mateřské školy. Způsob organizace života v mateřské škole je podmínkou dobrého růstu zdravé generace. Jen tak zabráníme tomu, aby do první třídy základní školy vstupovaly děti s docela slušnou zásobou vzorců chování, které mají daleko do ideálu.

Rodiče vkládají do dětí své schopnosti i neschopnosti, talent nebo jeho nedostatek, vytrvalost nebo nevytrvalost, a zejména svůj vzorec chování. Mateřská škola může při dobré spolupráci s rodinou mnoho již založených rizikových prvků chování eliminovat. Navození otevřeného a oboustranně prospěšného vztahu s rodiči je proces, do kterého jsou rodiče vtahováni prostřednictvím dětí. Pohodové, otevřené klima v mateřské škole, dítě aktivní, samostatné a sebejisté, zlepšuje spolupráci s rodiči a jejich podporu školní práce a samozřejmě rodiče zpětně pozitivně ovlivňuje.

Rodičům na společných setkáních připomínáme pravidlo tří P.

- **Pozornost:** věnujte dětem pozornost, klad'te jim otázky, hlad'te je, objímejte...
- **Pozitivní hodnocení:** když hodnotíte, učíte je rozeznávat, co bylo špatně a co dobře-ukazujte jim, že si umíte všimnout a mluvit o něčem, co v nich je dobré. To se musí naučit, aby si to občas dokázaly říct samy o sobě
- **Pravdivost:** pravdivost není absolutní upřímnost – ta může být bezohledná. Dětem se nemá lhát a jako rodiče byste měli žít podle svých názorů a hodnot – zvláště těch, které dětem říkáte.

Mimo průběžného a trvalého působení pedagogů v tomto směru spolupracujeme s policií, hasiči, zajišťujeme zájmové aktivity, které umožňují dětem vytvářet si základní povědomí o možnostech smysluplného trávení volného času.

9. Evaluace

Důležitou etapou vzdělávacího procesu je vedle plánování předškolního vzdělávání i sledování a vyhodnocování jeho průběhu i výsledků.

Vnitřní evaluační a hodnotící procesy umožňují zlepšovat – optimalizovat kvalitu pedagogických činností i podmínek, za kterých předškolní vzdělávání v naší MŠ probíhá.

Vnitřní evaluace a hodnocení je realizována na několika úrovních.

Na úrovni školy – zpracovává ji vedoucí pracovník předškolního úseku školy.

Jejím předmětem je hodnocení souladu ŠVP PV s RVP PV, vytvořených podmínek, za kterých vzdělávání probíhá i průběh a výsledky, jichž škola ve vzdělávání dosahuje. Vlastní hodnocení školy je zpracováno k Výroční zprávě školy.

Na úrovni tříd – vypracovávají ji učitelky dané třídy a jejím cílem je vyhodnocování TVP vzhledem k požadavkům ŠVP PV a potřebám dětí v této skupině.

Na úrovni dítěte – zpracovává ji pedagog, který individuálně s dítětem pracuje, pozoruje jej, zjištěnou skutečnost vyhodnocuje a zachycuje v záznamu o pozorování dítěte, nebo individuálním plánu OŠD.

Toto vyhodnocování probíhá dvakrát v průběhu školního roku, podle potřeby může být i častější.

Ke komplexnímu vyhodnocování práce školy patří i hodnocení práce pedagogů vedoucí učitelkou v rámci plánovaných hospitací a následnou sebereflexí výchovného pracovníka předškolního zařízení.

Mateřská škola je „druhým“ domovem dětí. Chtěli bychom, aby všechny činnosti, které pro děti připravujeme, byly velkým přínosem a obohacením předškolního období dětí, aby na čas strávený ve školce rády vzpomínaly, a aby jednou, až samy budou dospělými lidmi, uměly rozdávat lásku, radost a byly ohleduplné ke svému okolí, neboť to je v naší současné době třeba.

Náš ŠVP je určen nejen výchovným pracovníkům, ale i rodičům, dětem a ostatním zaměstnancům MŠ, kteří se na jeho tvorbě podílejí nebo budou podílet a také partnerům MŠ.

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškeré činnosti školy, tedy nejen vzdělávací práce, ale i plánování, vizí a koncepce MŠ, ŠVP, TVP a podmínek školy.

Komplexně hodnotíme práci mateřské školy, zaměřujeme se na následující oblasti:

- Naplňování cílů programu
- Kvalita podmínek vzdělávání – všech 7 podmínek vzdělávání
- Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (zpracování a realizace integrovaných bloků)
- Práce pedagogů včetně jejich sebereflexe
- Výsledky vzdělávání (písemné hodnocení vzdělávacích pokroků jednotlivých dětí)

Metody, techniky, prostředky evaluace:

-rozhovory, pozorování, ankety, dotazníky, písemné záznamy, formuláře, sebereflexe, video záznamy, fotografie, zápisy, kontrolní deník atd.

Evaluaci provádíme z níže uvedených pohledů:

1. Vzhledem k dítěti

Orientační poznámky o rozvoji a učení dítěte	-2x ročně, písemně do formulářů - učitelky na třídách
Plán k odložené školní docházce	-4x ročně, písemně do formulářů OŠD -učitelky na třídách
Testy školní zralosti – upravené	-1x ročně, písemně do formulářů -učitelky na třídách
Grafické složky-grafomotorika dítěte	- každé dítě má svou složku, případně i sešit po celý rok -učitelky na třídách
Evidenční listy	-průběžně, v září první záznamy -učitelky na třídách
Pozorování dítěte a rozhovory s ním	-průběžně -učitelky na třídách
Kresba postavy, diagnostika střihání	-2x ročně -učitelky na třídách
Portfolia	-průběžné doplňování -učitelky na třídách

2. Vzhledem k rodičům

anketa pro rodiče	-1-2 x ročně, písemně -učitelky na třídách
rozhovory nad portfólii se zákonným zástupcem dítěte	-dle potřeby -učitelky na třídách
rozhovory při každodenním styku s rodiči	-ústní forma -učitelky na třídách
náměty a připomínky zákonných zástupců	-průběžně dle potřeby -učitelky na třídách

3. Vzhledem k zaměstnancům a škole

pozorování a rozhovory se zaměstnanci	- vedoucí MŠ -ředitelka
hospitační činnost u pedagogů	2x ročně písemně, namátkově při běžné každodenní prohlídce školy, viz. Příloha -ředitelka
kontrolní činnost u správních zaměstnanců	Zástupkyně ředitelky
pedagogické rady a pracovní porady	dle potřeby, nejméně však 2x ročně, písemně -ředitelka, vedoucí učitelka
rozhovory, návštěvy a jednání nadřízených orgánů	ředitelka nebo zastupující učitelka

4. Vzhledem k cílům ŠVP

Pololetní hodnocení na jednotlivých třídách	1x ročně, písemně -učitelky na třídách
Závěrečné hodnocení na jednotlivých třídách	1x ročně, písemně -učitelky na třídách
Hodnocení školy	1x ročně, písemně -ředitelka, vedoucí učitelka
Vyhodnocování integrovaných bloků	učitelky po IB, písemně
Vyhodnocování tematických celků TVP	učitelky po tematickém celku, písemně

5. Vzhledem k podmínkám vzdělávání

kontrolní činnost ředitelky školy k jednotlivým podmínkám vzdělávání (věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace chodu MS, řízení, personální podmínky, spolupráce)	1x ročně, vedení školy
rozhovor se zaměstnanci	ředitelka školy dle potřeby
hodnocení DVPP	Vedoucí MŠ, ředitelka – dle potřeby

Zásady pro hodnocení

- Hledat způsoby a formy hodnocení společně s dětmi, dávat dětem prostor k hodnocení a zpracovávat jejich hodnotící postoje
- Snažit se, aby nebyly hodnoceny děti, ale činnosti, obdobně nehodnotit zaměstnance, ale výsledky jejich práce, formy, postupy
- Průběžně hodnotit všechny své činnosti a snažit se o přehodnocování svého jednání formou odpovědi na otázku: Jak by na mne zapůsobilo, kdyby toto někdo řekl, udělal nebo dal najevo mně nebo mému dítěti
- Sledovat individuální pokroky každého dítěte, reagovat na ně v plánování a vést o nich záznamy, jejich formu si domluví učitelky ve třídách
- Sledovat pokroky třídy jako celku (sociální vztahy ve skupině, normy a hodnoty uznávané skupinou, úroveň komunikace a spolupráce) a pružně na ně reagovat
- Připravovat si zadané podklady pro společnou evaluaci na pedagogické rady
- Sledovat naplňování obsahu školního vzdělávacího programu
- Připravovat pololetní a závěrečné hodnocení.
- Do hodnocení zapojovat rodiče, zajímat se o jejich názory a zpracovávat je.

10. Funkční gramotnost

Oblast funkčních gramotností je zpracována v souvislosti s požadavky MŠMT, Krajskými prioritami Moravskoslezského kraje a ČŠI. Problematika funkčních gramotností je v naší mateřské škole zařazena do oblasti vzdělávacího obsahu a klíčových kompetencí, ke kterým systematicky směřujeme děti všech věkových kategorií. Pro upřesnění předkládám pedagogům naší MŠ přehled funkčních gramotností s krátkým komentářem. Povinností všech pedagogů je pravidelně zařazovat všechny funkční gramotnosti do běžné vzdělávací práce a to formou frontálních, skupinových, individuálních i individualizovaných činností. K naplnění lze použít mimo každodenně prolínajících činností vycházejících ze vzdělávacích oblastí také různorodě orientovaných projektových dnů, projektů a dílen.

Konkrétních činnosti směřující k rozvoji gramotností budou zaznamenávány v týdenních/čtrnáctidenních plánech.

1. Předčtenářská gramotnost
2. Předmatematická gramotnost
3. Přírodovědná gramotnost
4. Sociální gramotnost
5. Informační gramotnost
6. Seznamování s cizím jazykem

A. Předčtenářská gramotnost

Cílem naší MŠ je průběžně startovat, upevňovat a procvičovat dovednosti související s přípravou na čtení a psaní. Pedagogové se zaměří na rozvoj předčtenářských dovedností dětí všech věkových kategorií. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti jazykového, literárního a grafomotorického charakteru.

Dítě vedeme k tomu, aby umělo pojmenovat většinu toho čím je obklopeno, dovedlo verbálně komunikovat, rozuměno slovům a výrazům, aktivně si rozšiřovalo svůj slovník, mluvilo gramaticky správně, umělo své myšlenky-pocity-nálady formulovat do vět a vyslovovalo jasně a zřetelně.

B. Předmatematická gramotnost

Cílem naší MŠ je podněcovat matematické představy dětí. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti související s orientací v prostoru, matematickými představami a řešením problémových situací.

Dítě vedeme k tomu, aby umělo rozlišovat znaky a detaily, kreslilo geometrické tvary, chápalo časové vztahy a umělo se orientovat v prostoru-v rovině-na ploše, chápalo základní matematické pojmy (více, méně, menší, větší, před, za, čtverec-kruh-trojúhelník), mělo vytvořenu představu o číslech a číselných řadách, umělo předměty třídit-řadit-porovnávat.

C. Přírodovědná gramotnost

Cílem naší MŠ je podporovat rozvoj přírodovědné gramotnosti. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti související s ochranou životního prostředí, environmentální problematikou, zdravím člověka a řešením problémových situací.

Dítě vedeme k tomu, aby umělo přijmout změnu a vyrovnat se s ní, mělo základní poznatky o světě lidí-přírody-kultury i techniky, mělo elementární povědomí o nutnosti ochrany přírody a znalo možnosti jak aktivně přírodu chránit, uvědomovalo si možnosti ohrožení svého zdraví.

D. Sociální gramotnost

Cílem naší MŠ je podpora závoje sociálních a společenských návyků, postojů a gramotností. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti podporující sebeuvědomování, sebeovládání, kooperaci ve skupině, participaci na společném úkolu, respektování pravidel a navazování sociálních kontaktů.

Dítě vedeme k tomu, aby umělo respektovat předem domluvená pravidla, dokázalo se ovládnout a elementárně regulovat své chování, umělo vyjádřit svůj názor-souhlas-nesouhlas, dokázalo spolupracovat a být partnerem při hře, uplatňovalo společenská pravidla ve styku s dospělými i dětmi, dokázalo při hře vyjednávat-kooperovat-dohodnout se-ustoupit-prosádit svůj názor, zařadit se do skupiny vrstevníků.

E. Informační gramotnost

Cílem naší MŠ je seznámit děti se základními informačními technikami a možnostmi jejich využití. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti podporující práci s encyklopediemi, počítačem, internetem a aktivity související s předáváním informací pomocí pošty, telefonů atd.

Dítě vedeme k tomu, aby vědělo, kde lze informace vyhledat – knihy – počítač –internet – televize - rozhlas a jak je předávat písemnou, telefonickou, ústní formou.

F. Seznamování s cizím jazykem

Jelikož MŠ v současné době nedisponuje učitelkou, která by měla kvalifikaci k seznamování dětí s cizím jazykem, jsou zákonným zástupcům v rámci poradenské činnosti nabízeny jazykové kroužky pořádané externími organizacemi. Vedení školy zpracovává plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, který bude zaměřen na získání oprávnění seznamovat děti s anglickým nebo německým jazykem.

Přílohy (neveřejné):

Školní řád	
Vlastní hodnocení školy	
Roční plán aktivit	
Třídní vzdělávací plány	
Provozní řád	
Další vzdělávání pedagogických pracovníků	
Pedagogické rady, pracovní porady	
Hospitace	

